

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izda vsak dan svojo izjemno modelje in pramike.

inzerati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Čehi v večini.

Dunaj, 3. decembra.

V češki politiki se pripravljajo preobrat: v torek je plenem Enotnega češkega kluba s tričetrtinsko večino odklonil predlog radikalev, da naj češki poslanci glasujejo proti proračunskemu provizoriju. Posledice tega sklepa se pokažejo v najkrajšem času: prvič po treh letih bo večina češke delegacije zopet glasovala za proračun.

Tri leta so Čehi vzdržali v opoziciji: videli so, kako slabo se obnese zgolj negativna taktika v svojem končnem rezultatu. V primerjanju uspehov in škode triletnih politične sterilnosti, ki vedno le odklanja, se je tudi pri njih utrilo spoznanje, da se v politiki realnost ne da vedno premagati s principi. Doživeli so Slovansko Enot; »najradikalnejše« krilo te opozicijske organizacije — klerikalni Slovenci — je v trenutku, ko je bilo za idejo opozicijske misli treba, tudi nekaj žrtvovati (ugled in priljubljenost na zgoraj), pred glasovanjem za velika vojaška vprašanja za vihrajočo zastavo prestopilo sovražniku, brez pomislekov in brez ozirov na zapreženo zvestobo je dr. Šusteršič v Budimpešti izgovoril svoj pancirski o vojaških zahtevah vlade. Prišel je razpad Slov. Enot. Naši klerikalci so tirali napram Bienenrothovu kabinetu skrajno oportunistično taktiko, uvedli politiko odprti rok in po možnosti konterkarirali stremeljenja svojih bivših zaveznikov, ki so slepo odklanjali vojaške zahteve, oponirali vladnim predlogom, odrekli budget, pa tudi slepo postavili sebe in svoj narod takorekó izven bojeve. Kaj drugega je opozicijska politika stranke in opozicijska politika celega naroda; vsaka hiba, vsak greh mora v tem poslednjem slučaju odnesti narod in ljudstvo in zato pomeni pogrešana taktika zadnjih treh let ne le nazadovanje političnega ugleda in uspehov češke delegacije v parlamentu, temveč tudi zmanjšanje politične teže češkega naroda sploh in vseh njenih konsekvencah na gospodarskem, narodnem in kulturnem polju. Narod, ki se trajno izloči od sodelovanja v državnem areopagu se pripravi sam ob svoje deleže.

Boj proti sistemu ne more biti

le negativen; v tem trenutku, ko se je posrečilo privedi Bienenrothov takozvani »objektivni princip«, ki je bil povisil Nemce zopet na stopnjo edinega »državnega ljudstva«, ad absurdum, v trenutku, ko je krona po svojem zaupniku Gautschu proglasila: »brez Čehov ne gre« ter z imenovanjem čeških ministrov to izjavo tudi dejansko podprla, je morala češka delegacija odgovoriti na usodno vprašanje: se li da boj proti vsem zlem konsekvencam Bienenrothove vlade izvesti še z nadaljno negacijo, je li mogoče vse slabo, kar so rodila tri »suha leta« odpraviti naenkrat ozir. se postaviti na stališče, da mora biti vsem upravičenim pritožbam in zahtevam ugodeno prej, predno so češki poslanci zopet odločili k pozitivnemu parlamentarnemu sodelovanju ali ne. Praška beseda, da je boj proti sistemu uspešnejši če prodrejo Čehi do njega virov, si pridobijo vpliv in sodelovanje na onih mestih, ki so za namene in poti vladne politike merodajna, začnejo podirati sistem od znotraj, kakor pa da ga naskakujejo od zunaj so le izraz onega prepričanja, ki je postalo navzlic navidezni spornosti naziranjem glede bodoče taktike E. č. kl. v čehi češki delegaciji splošno in končno tudi merodajno. Trdnjava pade prej, če se nam posreči priti v njo, kakor pa če le napadamo njeno trdnjo zidove.

Nam Slovencem in Jugoslovancem sploh je ta obrat v češki politiki že radi tega velikanse važnosti, ker ne ostane brez vpliva na nas same. Izvestna stran, ki se sama nikdar ni držala dolžnosti slovanske vzajemnosti, vzbuja v javnosti strah in bojazn, da se podajajo Čehi v parlamentarno večino na podlagi pravice pakta z belcebubom nemščonacijskega šovinizma: nas Jugoslovane da hočejo Čehi prodati Nemcem, na naš račun da grede Čehi v vladno večino.

To je trik naših klerikalcev, ki naj jim omogoči z enim udarcem ubiti kar dve muhi. Za neuspehe svoje lastne politike bi radi našli jagnja, da mu naprtijo svoj greh — slovenskemu ljudstvu nametati češkega peska v oči, da bi ne spregledalo in ne videlo, kako smo v teh letih odkar je poverjena naša usoda klerikalni delegaciji od leta do leta, politično, gospodarsko in kulturno (v kolikor

je ta razvoj odvisen od države) ne le stagnirali, temveč nazadovali. — Heureka — »za vse kar se pride odklanjamo odgovornost, kajti ves naš napor je zamanj: Čehi so nas prodali, oni naši bratje so nas izročili nemškemu volku! Oni so sokrivi vseh nadaljnjih zločinov nad našim narodom! In — o! ljudstvo slovensko, njim se je pridružil napredni poslanec Ljubljane —«

Auguri si mežikajo, tudi druga muha je zadeta. In morda je v taboru pravih več veselja nad to drugo »muho«, kakor pa nad velikim češkim brenceljem. Psihološko je to umljivo: klerikalci, upajoč da bo ta val ljubljanski poslanec osamljen in zapuščan po parlamentu, so doživeli največje razočaranje s tem, da je dr. Ravnihar vstopil v mladočeški klub, v ono organizacijo, ki zavzema v parlamentu najelitnejše mesto, ne radi števila, pač pa radi v nji zbrane inteligentne sile in strokovne sposobnosti.

Dr. Ravnihar je s svojim vstopom v ta klub resigniral na marsikatero udobnost poslanca-divjaka, predvsem na ona radikalna, včasih demagogična sredstva, s katerimi si znaajo zlasti nemški divjaki dostikrat pridobivati ime in pri svojih volilcih celo dostikrat ugled, odpovedal se je možnosti in priliki se primerno razburjati, staviti najrealnejše zahteve in predloge ter se podredil prevladnim sklepom svojega kluba, na katere vplivati in jih izvajati pa ima kot redni član polno pravico. V gotovem oziru je to umirjenje našega poslanca žrtve, zlasti v očeh onih, ki bi najraje imeli da se vse trpljenje napredne misli na Slovenskem, vse ponižanje naše ponosne Ljubljane prenese na osebo našega poslanca, ki bi naj v našem imenu na Dunaju čim najizrazitejše reagiral na pritisk od zgoraj in od spodaj. To je psihološko umljivo. Na drugi strani pa je neprecenljive važnosti dejstvo, da je z vsprejemom dr. Ravniharjevim baš najodličnejši češki klub sprejel obveznosti in dolžnosti napram nam Slovencem, napram Ljubljani in naši napredni slovenski javnosti posebej, ki so za nas neprecenljive važnosti. V narodnih in gospodarskih zadevah smo že opetovano zaznamovali uspehe, ki si jih dr. Ravnihar lahko s ponosom prišteje za svoje, ki pa so končno bili mogoči le s pomočjo

tako odlične parlamentarne organizacije, kakor je baš mladočeški klub.

Ne zanikamo, da vsebuje sodelovanju Nemcev in Čehov za nas gotove nevarnosti — a baš članstvo dr. Ravniharja v mladočeškem klubu nam je najboljša garancija, da se od češke strani ne bo ničesar storilo, kar bi nam moglo le količkaj škodovati. Narobe, baš dejstvo da ostane naš poslanec član češke organizacije tudi v času, ko se ta priključuje parlamentarni večini nam jamči, da bomo njenih uspehov deležni tudi mi. Čehi ne gredo sami in brezobzirno svojo pot. Imajo v svoji sredi našega poslanca, napram kateremu so prevzeli veliko odgovornost in kateremu ne bodo nikdar kratili pravice, da v imenu slovenskega ljudstva zahteva, kar nam gre, in v našem imenu tudi svari, če bi bilo treba.

Obrnil sem se na odličnega češkega politika, ki mi je obljubil, o tem vprašanju interview. Od naše strani mora biti zadeva razjasnjena in čista — klerikalci pa naj lovijo svoje muhe.

Proračun idrijske mestne občine.

Zupanstvo je 30. p. m. razpoložilo proračun idrijske občine za leto 1912 vsakemu na vpogled. Proračun se bistveno ne razlikuje od prejšnjih let, gospodarska politika idrijske občine ostane torej pri starem. Tenor ji je, varovati se novega zadolženja in tako redno kakor izredno potrebščino pokriti z višjo občinsko doklado. To bi moralo biti po volji tudi rudniškemu ravnanstvu kot najvišjemu davkoplačevalcu, ker je sam predvsem prizadet pri plačevanju obresti od občinskih dolgov.

Proračun izkazuje redne potrebščine 74.198 K 40 v in sicer: Uprava v obč. 15.520 K, uprava mestne imovine 3110 K, ceste, ulice in izprehajališča 20.100 K, zdravstvene in blagotvorne zadeve 18.683 K, šolstvo, znanost in umetelstvo 16.585 K 40 v in raznoterosti 200 K. Med izredno potrebščino v skupnem znesku 52.743 K spada na obrestovanje in amortizovanje občinskega dolga 28.543 K, za prezidanje obč. poslopja

št. 509 v uradne in stanovanjske namene 20.000 K, za zgradbo javnega perišča 2000 K in 7. prispevek za gradbo mestne ledenice 2000 K. Temu nasproti izkazuje pokritje pri upravi v obč. 670 K, upravi mestne imovine 123.296 K, zdravstvenih in blagotvornih zadevah 1800 K, šolstvu, znanosti in umetnosti 1732 K in raznoterostih 50 K, skupaj znaša pokritje 127.548 K. Potemtakem izkazuje proračun mestnega zaklada 606 K 60 v prebitku. Ubožni zaklad izkazuje potrebščine 11.863 K in rednega pokritja 1989 K ter izrednega 9874 K, ki ga izplača ubožnemu zakladu mestni zaklad. Kot efekt Oswaldovih rekurzov je smatrati dejstvo, da društvo za otroško varstvo ne bo s prihodnjim letom več podpiralo idrijskih sirot, marveč se bodo podpore za to zopet izplačevale naravnost pri županstvu in vsled tega tudi odpade društvo večja podpora. Društvo prejme le 100 K podpore. Vsled tega so se redne podpore mestnim ubogim zvišale na 7000 K, ki pa najbrže tudi ne bodo zadoščale pri veliki revščini v Idriji. Med redno potrebščino so še naslednje postavke omenitve vredne: Za vzdrževanje cest in potov v mestu je proračunskih 5000 K, za kanale in jarke 3000 kron, mestna javna razsvetljava na 5600 K, razširjenje vodovodov 4000 kron, podpore gasilnemu društvu 300 K, idrijskim dijakom 3400 K, obrtni nadaljevalni šoli 2400 K, obrtniški bolniški blagajni, združenju samostojnih obrtnikov in godbenemu društvu v Idriji po 200 K, C. M. družbi 100 K in zavodu sv. Nikolaja 40 K. Pokritje pa obstoji iz lastnih občinskih dohodkov 4319 K, 15% doklade na užitično 4000 K, doklade na žganje 4000 K, 50% doklade na hišnonajemniški davek 7821 K in 80% doklade na vse druge direktne davke 105.676 K in državnega prispevka za služe na realki 1732 K. Za leto 1911 se je po odbritvi deželnega odbora pobirala 4% odnosno 73% občinska doklada na direktne davke, se bo torej zvišala v letu 1912 za 7%. Iz kratkega pregleda o pokritju vidimo, da ima idrijska občina zelo majhne lastne dohodke, tako majhne, da prihajajo komaj v poštev, zategadelj se morajo vse potrebščine pokrivati z dokladami. To dejstvo ravno odločno svari pred napravljanjem novih občinskih dolgov.

LISTEK.

Guste Danilove 25 letni igralski jubilej.

Slovenska umetnost gre naglo dalje in v krišku. V sto letih se je pojavila, razcvetela in razvila in komaj pada začeje v grob, ko imamo že moze in žene, katerih imen ne izpere dež na osamljenih nagrobnih spomenikih, ampak katerih duša živi in bo živela dalje z narodom v stoletja in stoletja. Ze smo imeli priliko proslaviti spomine rojstva in smrti nemrljivih pesnikov-velikanov in pisateljev in pred časom je prišla slaviti tudi slovenska Talija tiste ljubljence, ki so jo poklicali v življenje, ji vtisnili počat prave slovenske umetnosti in vklesali njen obstanek v večno skalo umetnosti.

Letošnjo sezono — 8. t. m. — je zopet tak dan, ko se je prilično spomniti slovenskega gledališča, stopiti vanj in proslaviti večer znamenitega jubileja. Domača igralka, ga. Gusta Danilova, slavi petindvajsetletnico svojega gledališkega delovanja, petindvajseta sezona teče, kar nastopa priljubljena jubilarica na slovenskem odru. Dolga leta so to in pričenjajo tam, ko se je slovenska gledališka umetnost motala še v povojih novorojenčka, se borila s pr-

vimi življenjskimi težkočami in se prerivala in prerila skozi sto in tisoč zaprek do današnjega samo slovenskega deželnega gledališča. Ga. Danilova je vse te čase preživela: vse bogate in revne dobe, vse vesele in vse žalostne dni.

Prvič je nastopila l. 1885. v starem gledališču na Kongresnem trgu. Stela je takrat šele 14 letih in mladih let, pa je njeno igranje že tako padlo v oči, da so se ljudje zanj zavzeli in navdušili. G. dr. Tavčar ji je hotel pomagati in jo spraviti na Dunaj. Za časa intendantce g. dr. Krisperja ji je naklonil deželni odbor kranjski prvo potovalno štipendijo in mlada in nadarjena igralka se je odpeljala v svet, da vidi velike igralko in igrance tedanjega časa, da poglobi svojo umetnost in najde pot, kjer ji bo mogoče najboljšje in najkarakterističnejše izraziti in porabiti svoje prirojene igralske talente. V take namene je potovala pozneje še parkrat in z nčenjem in prirojenimi darovi se je povzpela do te stopnje, na kateri jo vidimo danes: do vlog heroinj.

Ga. Danilova je preigrala vso skalo dramatskih vlog. Pričela je kot ljubimka in naivka in od tu je šlo dalje brez vrzeli. Kot mlada dekle je bila ona najboljša Lady Milford (Kovarstvo in ljubezen), kar jih je kdaj nastopalo na našem odru. Ona je izvrstna salonska dama, ona ima v vlogah resolutnih ženskih figur morda na vseh naših južnih odrih

prioriteto. In to so ji v polni meri priznali važni kritiki v Beogradu, Zagrebu, Novem Sadu in Trstu, kjer je obhajala eno sezono posle režiserke.

Jubilantka je doživela svoje najuspešnejše večere kot Jela v Ekvinočju (Vojnovič), kot Roza v Ibsenovem delu »Rosa Berndt« — torej je nastopala z enako velikim uspehom v domači jugoslovanski dramatik kakor v svetovnih delih tujih svetovnih mojstrov — dramatikov. Izvrstno je kreirala vloge v Govekar-Jurčičevih dramah. Dasi so bile tudi večkrat majhne in neznatne, vendar jih je znala tako karakteristično izvesti, da je imelo občinstvo po predstavi o njej tak vtisk, kakor bi igrala ravno ona veliko vlogo celega večera. Njen humor je bil vedno realen, torej življenjski in resničen in enako njena tragika. Ona je globoko čuteča, realistična igralka, ki zna uživetvarjati vloge, ki se zna poglobiti in živeti vanje z vso svojo dušo —

To je njena umetnost, vendar njeno življenje ni bila sama umetnost. Vsakdanji in kar ni zvišeni boji so se vpletali in mešali vanje, ga prepajali s tisočerinami grenkoba in pomanjkanja in trpljenja slovenske umetnice, priganjali nadenj mnogo nejasnih dni in pokopali mnogo in mnogo tistega, kar imenujejo ljudje svojo srčno in blagostanje. Drugi — gospe Danilove vrstniki, prijateljice in prijatelji — so davno

zapustili slovenski oder, raztepli so se po svetu in ostali tam, kjer so se jim izkazale ugodnejše gnotne razmere in morda hvaležnejša publika. Naša jubilarica pa je ostala pri nas in pri nas ji poteka letos — 8. t. m. — petindvajsetletnica njenega umetniškega delovanja.

Pridi, slovensko občinstvo, da ji na ta večer osebno zakličeš na oder zaslužene živio-klice! Z. Z.

Moderna balada.

Juš K.

Mračnega obraza je stopil k oknu, z neskončnim hrepenenjem v srecu po nečem, česar ni poznal, niti vedel kako in kdaj se bo uresničilo. Trudno solnce je zašlo in v mogočnem toku je oblihl zemljo polmrak, ki se bolj odtuji samotno dušo svetu in s svojimi košenimi prsti raztrga vse žile, ki vežejo človeka z drugimi, da plava duša samotna, koprneča po življenju, ustvarjanju v vesoljstvu, ter zre gori v nebo, kjer trepeti vse ozračje vsled mogočnega valovanja plavajočih solne in doli na zemljo. Temni nebo, temni zemlja, a od vespovod lesketanja, odsev onega večnega življenja, ki kakor vsaka resnica molči in vabi dušo, da se v njem potopi.

A duša, samotna in močna v ustvarjanju, hoče dvigniti zemljo s tečajev in jo združiti z nebom, ter prešiniti vse to stvarstvo s svojim

hrepenenjem, upreti vanj svoje božje oči.

Opotekel se je od okna in sedel h klavirju. Vse pohištvo je zaplesalo in zaprl je svoje lepe oči.

Vzklika, vzkripela je v polnih akordih balada.

»Dragi! Zdaj sva sama!«

»Kaj! Je resnica!«

»Da, da! Resnica!«

»O beseda, beseda, kje si se rodila, odkod si privrela, da je vzdrtela duša!«

»Iz mojih prsi, iz mojega telesa, iz moje duše!«

»Ljubica!«

»Premalo! Dovolj besed! Čuješ? Ljubi! Ljubi! glej kako drhtijo grudi, kako valovi, koprni vse telo v pričakovanju tvoje ljubezni.«

Vrgla je raz sebe belo obleko, ki se je prelila kot potok čez tople, kipeče grudi, dve roži mogočni, bohotni v vročem, opojnem telesu, v katerem plove kri gori in doli. Toplota se je prelila po sobi in skočila mladostno drhteča v morje mraku, ki je objemal, poljubljal rožno telo.

On pa je stal ko kamen pred njo.

»Ljubček! Ljubček!« je planila k njemu. Ovila se je tesno, da je vzkripela kri in zblaznela.

Poljubila ga je prav na usta, da je šinila kri iz njenih v njegove. Kakor udari blisk v zemljo, je planila kri naprej in v toku oceana je vplela tudi v njegovem telesu.

V letošnjem proračunu pogrešamo postavk za novo klavnico, prispevek za regulacijski načrt idrijskega mesta, prispevek za regulacijo Nikave, za zadeve, ki vse težko čakajo rešitve. Prispevek za regulacijo Nikave je bil lansko leto ertan iz proračuna po deželnem odboru na Oswaldovo pritožbo, prispevek za mesto klavnico pa znižan. Umevno je torej, da se ni stavilo teh postavk v proračun. Regulačni načrt pa bo prišel potem na vrsto, ko bo novo merjenje idrijske občine izvršeno. V proračunu se zopet nahaja obč. poslopje št. 509. To pot z boljšimi upi, da se končno vendar spravi do dovršitve. Prezidalo se bo za uradne prostore politične ekspoziture ter za uradna in stanovanja za služe. Stalo bo 50.000 K, za leto 1912 se proračunava trošek 20.000 K za dovršenje stavbe v sirovem stanju. Takemu prezidanju se tudi idrijski klerikaleci ne upirajo in zato se bo gradilo. Kako žalostno spričevalo za našo ljudsko zastopstvo!

Tak je proračun županstva, bo li našel podporo tudi v občinskem odboru in kar je glavno pri deželnem odboru, je pa drugo vprašanje.

Italijansko-turška vojna.

S TRIPOLITANSKEGA BOJIŠČA.

Italijani zasedli Ajnzaro.

»Agenzia Stephani« poroča večeraj iz Tripolisa: Italijanske čete so v ponedeljek zasedle Ajnzaro, središče regularnih turških čet. Turške čete so se morale umakniti in so pustile na mestu osem topov, municijo, šatore in živali. Italijanske izgube se še ne morejo natančno določiti, vendar pa ne znašajo več nego kakih sto mož, ki so postali nesposobni za boj. General Picori brzojavila, da so imeli Turki več sto mrtvih.

»Messaggero« poroča iz Tripolisa: Italijanska križarka je z uspehom bombardirala od Arabcev utrjene kraje Tagiuro, Marabut in Sidi-Deisi. Sovražnik je moral bežati. Arabci so začetkom tudi streljali, vendar pa ladja ni utrpela izdatne škode.

Iz Dehbadu poročajo v Carigradu: Iz izdajalskih arabskih šejkov obstoječa italijanska misija, ki je prišla v Gafilijs, da se pogaja s šejkom Senussijev, in ki jo je spremljal neki višji italijanski častnik, je bila s častniki vred po vojnem pravu ustreljena.

Italijanski ogleduhi poročajo, da so zbrali Turki in Arabci v oazi Gadamess večje število čet in tudi artilerijo. Vendar pa Italijani mislijo, da te čete ne bodo odrinile proti obali.

Iz Benghasija in Tobruka.

Iz Benghasija poročajo dne 5. t. m. v Rim: Danes ponoči je močna turška četa napadla eno izmed malih italijanskih utrd. Italijanske čete so prepelele sovražnika. Italijani so imeli štiri mrtve in štiri ranjene.

Iz Tobruka poročajo v Rim: torpedorošilec »Bersagliere« je zaplenil dve turški jadralnici ter jih privedel v tobruško pristanišče. Torpedorošilec »Euro« je porušil brzojavno zvezo z Bombo.

Bombardiranje arabske obali.

Turško vojno ministrstvo je dobilo iz Mokke poročilo, da je bila pri bombardiranju ena oseba ubita, ena pa ranjena. Pri bombardiranju šejk-Sajda ste bili dve osebi ranjeni. Tudi

Oba bela, prožita z blazno krvjo, sta se zamajala, kakor dva jambora in se pogreznila v valovih blazin.

»Ugrizni! Ha... ha... ha... ha...« topel smeh, poln življenja, je planil v mrak, ki je plul nad morjem, kjer sta se kopala dva človeka v silni strasti.

Ugriznil je gori na grudih, da je brizgnila blazna kri iz njenega telesa.

»Se! se!« je prosila v divjem koprnenju.

Ugriznil jo je v vnovič... in zopet... vriskala je v blazni sreči.

Brez konca in kraja se je vlivala moč iz njega v njo in brizgala kri zopet vanj.

»Kaj?« Krik strahu je hipoma presekala mrak in poskušal planiti na solnce, a tudi zunaj za gardinami je bil že mrak.

Bel obraz, krvavih oči se je dvignil iz tega morja.

»Ne!... ne ti! Jela!« Zaril je prste v lase in slušal šepet pritajene vesti... a šepet je razmahnil krila in glasno govoril besede:

»Jela, tebe, lepa kakor domača zemlja, tebe sem iskal, a nisem te našel...«

»Njo!« drug obraz je planil v mrak divji, grozen v svojem prevaranju.

»Njo iščeš!«

On je preslišal.

»Jela, zdaj vem vse moje neznanje hrepenenje po ljubezni in živni luči je združeno v tebi, lepi in čisti, kakor zasnežena gora v poslavljajočem se solncu...«

Nahil - Dajb so Italijani bombardirali.

Vprašanje Dardanel.

Iz Carigrada poročajo, da je Rusija večeraj poslala turški vladi noto, v kateri zahteva prosto plovbo za ruske ladje skozi morako odino bosporsko in dardanelsko — pravico, katero naj druge velevalisti nimajo. Turška vlada še ni odgovorila. Rusko zunanje ministrstvo izjavlja, da je popolnoma neresnično poročilo o pogajanjih Rusije, naj se odpro Dardanele za ruske vojne ladje. Ravnotako neresnično je poročilo, da posreduje Rusija med Turčijo in Italijo.

Konec vojne?

Na borzi za premog v Cardiffu je bila v ponedeljek razširjena vest, da bo italijansko-turški konflikt kmalu končan. Te vesti povzroča dejstvo, da so dobili agenti italijanske mornarice in državnih železnice v Cardiffu, ki že dva meseca kupujejo velike množice premoga, brzojavno naročilo, naj tako postopajo, kakor če bi ne bilo več vojne. V Cardiffu menijo, da bo koncem tega meseca vojna končana.

Politična kronika.

Vladni hrvaški listi dolže opozicijo, da skuša terorizirati volilce za hrvaški sabor, vsled česar je vlada baje primorana prepovedati zborovanja opozicije. Nasprotno pa prihajajo z dežele vesti o pritiskih oblasti na opozicijo. Veliko razburjenje vzbujajo v Zagrebu poročila iz Ogulina, kjer kandidira sam ban dr. Tomasić, češ da je tamonjhi finančni ravnatelj Husaru poklical k sebi volilce ter jim rekel, da je vsak, ki ne glasuje za bana, cesarjev nasprotnik, ker je ban takorekoč cesarjev zaupnik, ter da pride prav lahko zopet do takega veleizdajniškega procesa. Kakor poročajo iz Zagreba, se je ban baje obrnil na 13. korno poveljništvo v Zagrebu in na 3. korno poveljništvo v Gradcu za vojaško asistenco in sicer za nič manj kakor za 60 stotnih pehote in 6 eskadronov konjenice; od teh naj bi dalo 13. korno poveljništvo 40 stotnih in onih 6 eskadronov. 3. korno poveljništvo pa 20. stotnih. Poleg tega bo stopilo v akcijo in sicer v Liki vse hrvaško orožništvo. Pri volitvah bo tedaj sodelovalo več tisoč vojakov. Da bo tekla kri, je skoro neizogibno in kakšna je volilna svoboda pod takimi razmerami, si vsak lahko misli.

V Perziji vladajo, kakor pravimo, turške razmere. Vlada ne ve, če je vlada, ministri ne ve, če so ministri, prebivalstvo ne ve, če je angleško ali rusko podaništvo ali pa je še samostojno. Demonstracije se nadaljujejo ker jim nikdo ne brani. V Teheranu je vse izgubilo glave, samo duhovništvo vztraja v zasledovanju svojega cilja, klicati na sveto vojno. Turčija, kot sosedica Perzije škili čez mejo, pa si ne upa ničesar podvzeti, samo noto za noto pošilja veselilam. Ruski zunanji minister Sasonov pride te dni v London, da konferira tam s sirom Edvardom Greyem zaradi razdelitve Perzije. Med tem pa je Rusija poslala Turčiji že noto, v kateri zahteva odprtje Dardanel in Bospora. Kaj bo Turčija odgovorila, še ni gotovo, najbrže pa pride na svet zopet kaka nota.

»Ti si me varal. Ti se vse hlinil.« Beli prsti so se ovili njegovega grla.

»Ne mo... o... rem. Ti si meseno koprnenje... Ah... duša... ni za... dovoljna s tem. Veš... razumeš?...«

»Vem! Ti hočeš proč!...«

»Da! Da! Vstal je...«

»Ne... ne; ne boš šel!«

»Bom! V duši je nekaj silnega... močnega od vekov... česar ne morem... ne... mo... o... rem udušiti...«

»Ne boš šel! ne boš!« planila je pokonci, skočila k mizici in nekaj svetlega je v loku siknilo skozi temo. Začutil je mrzlo polt noža na vročem telesu.

Takrat se je zganil.

Planil je k njej, zvil njeno telo, da je omahnulo nazaj, iztrgal ji nož in suval, suval, da je brizgala blazna kri po stenah, pod strop... v njegov obraz.

Ječanje... sikanje... žehtenje teles...

Smrt.

Dvoje široko odprtih oči je zrl vanj in vpraševalo: Zakaj? Zakaj?

»Ne... vem... ne vem,« zgrudil se je v divjem plaču na okrvavljeno telo.

Kri je vsrkala solza.

Nagnil je razpaljeno glavo in spanec je objel izmučenega.

Počival je kakor bog sedmi dan, kajti tudi on je čutil, da je ustvaril nedeljo.

Revolucionarji na Kitajskem ne marajo mirovni poganjanj in vztrajajo pri svoji glavni zahtevi, da se odstavi dinastija Mandžu. V Hankovu se je vršilo v stanovanju ruskega konzula posvetovanje med zastopniki vlade in revolucionarjev. Zastopniki vlade so naglašali, da gre za nedotakljivost Kitajke, ker je vladarska rodbina sklenila poklicati na pomoč tuje države in da je hotela Japonska proti odločninini postaviti na razpolago že veliko vojsko. Zato zahteva vlada mir, sicer se izroci varstvu Japonske. Temu nasproti so izjavili zastopniki revolucijonarjev, da je odvisev mir odstopa dinastije Mandžu, ki je izgubila vse zaupanje. Naglašali so tudi, da so velesile, med njimi tudi Rusija in Japonska, obljubile nevtrališčet. Zato revolucionarji ne verjamejo, da bi se tuje velesile vmešavale, če se odpove dinastija prestolu. Posvetovanja so se razbila.

Štajersko.

Iz Celja. Z ozirom na notico v »Slov. Narodu« z dne 29. nov. t. l. in z ozirom na napad »Straže« z dne 1. t. m. javljam sledeče: Dočim sem pri občinskih volitvah v II. razredu storil svojo dolžnost, sem se v I. razredu odtegnil od glasovanja, ker sem smatral to edino pravilno. Javljam nadalje, da odlagam svoj mandat v III. razredu! Celje, dne 3. grudnia 1911. Ivan Radej, veleposelnik na Bregu.

Redni občni zbor Dijaške kuhinje v Celju se vrši v soboto, dne 9. decembra t. l. ob 6. zvečer v posvetovalni dvorani celjske posojilnice z običajnim dnevnim redom. Vabijo se s tem vsi prijatelji slovenskega dijaštva.

Burno zborovanje nemškega učiteljstva v Mariboru. Spodnještajersko nemško učiteljstvo je sklicalo v nedeljo popoldne zborovanje v Götzovo dvorano, na katerem se je imelo razpravljati o regulaciji učiteljskih plač. Udeležba je bila prav velika, došlo je tudi nemških dež. poslancev in zastopnikov nemških učiteljskih društev na Sr. in Zg. Štajerskem. Drž. posl. Marekhl se je, kakor po navadi, opravičil. Kadar se gre za njegove volilce, moža rado zmanjka. Poslal je opravičevalno pismo; ko se je isto čitalo, so se čuli kliči ogorčenja. Kako tudi ne, saj so bili nemški in renegatski učitelji glavni njegovi volilni priganjanci. Za predsednika je bil izvoljen načelnik nemškega nar. sveta za Sp. Štajer, dr. Delpin. (Zakaj bogat odvetnik in ne kak učitelj na — učiteljskem shodu?) Mariborski učitelj Gaischeg je imel referat o gmojni bedi učiteljstva in je utemeljeval njegovo zahtevo, ki je izvršenje učiteljstva glede plač v 4. zadnje činovne razrede drž. uradništva. Shod poziva deželne poslance, naj vočigled grozni revščini učiteljstva obravnavajo v dež. zboru najprej o učiteljskih plačah in naj vse drugo začasno odstavijo z dnevnega reda, zlasti pa naj uredijo zadevo obstrukcije. Potem je došlo do skrajno viharnih prizorov, ko je »Lehrerbund« načelnik Herz protestiral proti žaljivemu odgovoru »Südmark« na izjavo učiteljstva, da ustavi vsako delovanje v društvih in torej tudi v »Südmarku«. Dr. Delpin je vpil nad govornikom, da ne sme (!) o tem predmetu govoriti, a Herz je na zahtevo zborovalcev kljub temu nadaljeval s svojim govorom. Omenil je, da učiteljstvo nič ne pridobi in nič ne zgubi, če dela v »Südmarku« ali ne. O predlogu, naj učiteljstvo sploh izstopi iz »Südmarka« se ni razpravljalo. Dr. Delpin je bil zaradi Herzevega govora o »Südmarku« tako razkačen, da je predsedstvo na zborovanje odložil. Učitelj Schiefer iz Omureka je grozil, da pojde učiteljstvo v socialistični tabor, ako se nemški nacionalci v štaj. deželnem zboru ne zavzamejo za njega. Dež. posl. Ornig, Wastian, Neger in dr. so se izgovarjali, da Slovenci ne puste v deželnem zboru delati in zvišati učiteljske plače. Njihov kolega Hofmann pl. Wellenhof je pa še pred nekaj tedni izjavil, da štaj. dežela ne more iz lastnih sredstev zboljšati učiteljskih plač. Shod je bil ob splošnem razburjenju zaključen.

Značilno priznanje. V Gradcu izhajajoči list »Pädagogische Zeitschrift« prinaša v št. 22 z dne 25. novembra pod poglavjem: »Težave pri poduku na spodnještajerskih nemških šolah« sledeče vrstice: Na Spod. Štajerskem se lahko čisto opazuje, da pošiljajo slovenski starši svoje otroke v zadnjih dveh šolskih letih v nemško šolo, dočim se ti otroci posečali poprej slovensko. Taki otroci mnogokrat ne znajo niti besedice nemško. Jasno je, ko bel dan, kaj je starše napotilo do takega koraka: edino namen, da se njih otroci priučijo nemščine. V prav redkih slučajih se to zgodi zbog »prijaznosti do Nemcev« — kar se vse preveč poudarja — navadno se godi to iz goli dobičakeljnosti. Slovenci prav dobro vedo, da so brez znanja nemščine

ničla na svetu. (Tu se je oglasila znana nemška domišljavost! Op. dop.) Čudno je, da gotovi nemški krogi stremijo Slovenec po dvojezičnosti podpirajo. Mar li res mislijo take otroke pretvoriti v Nemce? Torej germanizacija! To bi bilo prav lepo slišati, ali kako se sploh še hoče germanizirati v državi, katera se vlada po slovansko! V državi, v kateri nam kak nepristranski minister ugonobi mogoče v četrt uri vse, kar smo s težavo sezidali v desetih, dvajsetih letih! Nikar ne pozabimo: cela nemška Avstrija je jezikovna meja! Čuvajmo in otmimo lastne ljudi! Prepozno je že, da bi tuje pretvarjali v svojce. In če bi to v svoji kratkovidnosti vendarle poskušali, potem škodujemo samim sebi; kajti z našim jezikom damo sovražniku v roko najboljše orožje. Vrh tega trpe pri tem v šoli zelo pravi nemški otroci. Germanizacija se da z nekim uspehom za nas izvesti le tačas, če zamoremo otroke vzgojevati nemško koj od zčetka t. j. ko so še mali, v otroških vrteh in v šolah od prvega leta naprej. Vse drugo je brezuspešno in celo nevarno.« — Pisatelju smo prav hvaležni za priznanje, da imajo otroški vrteci in šulterajnske šole na Sp. Štajerskem edinoale namen, ponemčevati slovensko dečo. To je povedal in priznal nemški pedagog, na nas je, da si to priznanje zapomnimo in v ugodnem trenutku izkoristimo.

Iz Nazarija pri Mozirju. Dne 2. t. m. je imel štajerski »Forstverein« v Celju svoje zborovanje, katerega sta se tudi udeležila uslužbenca stolnega kapitelja v Ljubljani, stanujoča v Nazarijih, pens. častnik Gattinger s svojo ženo in Scholnier (po domače Žolnir). Zborovanje se je vršilo v »Deutsches Haus«, kjer se je seveda pridno »hajlalo«. Ta dva možiceljska sta sploh strastna hajlovca, ki izživata celo molke Nemce s svojim hajlanjem. Dokaz takemu nastopanju je na razpolago. Enkrat smo že omenili, da je navedena družba hodila hajlat v Šoštanj. Stolni kapitelj, ki narodno čuti, gotovo ni prav o tem poučen ali so ga nafarbali. Lepo pa bi ne bilo, da bi si Slovenci redili gade na prsih, saj imamo zadosti takih slovenskih in čeških uradnikov ter ne potrebujemo hajlovcev.

Iz Središča. (Shod.) V nedeljo 3. decembra se je vršil pri Venigercu shod Narodne stranke, ki je bil izborni obisk. Udeležilo se ga je poleg tržanov in Obrežanov tudi lepo število somišljenikov od Sv. Bolfanka. Shod je otvoril in mu predsedoval središki župan g. Josip Šinko. V lepem in navdušenem govoru je izjavil, da je baš ta dan, katerega so hoteli porabiti klerikaleci za nasok naprednega Središča, a se jim je njih namera žalostno ponesečila, pokazal, da so središki tržani složno v naprednem taboru. Urednik Janko Lešničar je podal obširno poročilo o važnejših političnih in gospodarskih dogodkih od državnozbornih volitev sem. Podal je zgodovino in vzrok obstrukcije v štajerskem deželnem zboru, ki se je iz skupnega, navdušenega boja proti nemškim izkoriščevalcem Sp. Štajerja prelevila v ostudno klerikalno politično barantijo, ki nam, kakor vse kaže, ne bo prinesla nobenega resničnega dobička. Ako pogledamo na zgodovino zadnje secesije slovenskih poslancev iz štajerskega deželnega zbora in na zgodovino sedanje obstrukcije, vidimo, takoj, da je stvarnost, doslednost in odločnost zamenjala pusto kričanje in grožnje po klerikalnih shodih, katerih se nikdo ne boji, dalje nedoslednost in naravnost sramotno popuščanje. Obstrukcija se je sama ubila v trenutku, ko so kler. zapustili svoje slovenske zaveznike v boju proti Gradcu in so se začeli za našim hrbtom in brez dovoljenja in soglasja z volilci pogajati v Gradcu. Kaj čuda, da odklanjamo naprednjaki opravičeno vso odgovornost za zavrženo klerikalno deželnozbornsko politiko. G. Jakob Zadravec je slikal naravnost nevezdravne razmere, ki vladajo sedaj glede mejnega živinskega prometa. V isti zadevi sta govorila še gg. Anton Plapolec in Šinko. Slednji je dnevno zborovanje zaključil s prisrčno zahvalo vsem, ki so se od blizu in daleč na shod potrudili.

Bralno in pevsko društvo »Maribor« ima svoj redni občni zbor v torek, dne 19. decembra 1911 ob 8. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma«. Vsi člani se prosijo, da se udeležijo polnoštevilno. Gosti dobrodošli.

Iz Ormoža. Usojam si prositi za prijazni sprejem sledečih vrst, ki imajo namen popraviti članek, katerega je prinesel vaš cenjeni list v času med 20. in 30. oktobrom, zadevajoč moju osebo. Ker sem jaz o dotičnem članku zvedel šele po ravnateljstvu južne železnice, ki me je radi tega članka poklicalo na zagovor, vas prosim šele zdaj, da ga sprejmete v razložitve sporne zadeve. Čela zadeva je le nesporazumljenje, radi česa se dotični gospod ne more čutiti razžaljenega, kajti popolnoma neresnično je, da bi se bil jaz nad dotičnim

gospodom zadir, marveč sem ga dvakrat s prijaznim glasom vprašal, kaj želi. Da bi se bilo moje vprašanje glasilo ostreje, je mogoče, saj je dotični potnik iz moje naglice moral uvideti, da sem ravno tedaj imel dosti posla z nadzorovanjem prostora pred kolodvorom, moje misli pa so bile pri prometu, ker prostor še ni bil pripravljen za vlak, ki bi imel ravno tedaj vsak trenotek dospeti. Kar pa zadeva pripombo: »Es ist ein Blödsinn, wenn Sie sehen, dass ich nicht verstehe, so sagen Sie mir doch deutsch«, je moral dotičnik vendar tudi opaziti, da sem se s temi besedami obrnil na za menoj stoječega kolodvorskega slugo, da sem torej samo temu zamogel zgoraj omenjene besede reči, ker bi bil za sluga lahko s par razložitvami besedami konec naredil celi situaciji. Usojam si še pripomniti, da se takrat ni šlo za mojo vpldnost, pač pa za uslužnost, katero sem dotičnemu gospodu storil, ker po železniških predpisih nihče ne more 15 min. pred prihodom vlaka zahtevati, da se mu sprejme prtijaga. Da pa ne bi bil treil na potnikovo nevoljo, sem prišel trikrat iz železniškega prostora v pisarno, kjer sem dotičnemu gospodu s pomočjo železniškega sluga 2 min. pred prihodom brzovlaka sprejel prtijago in jo odpravil. Z veseloštopovanjem Fr. Haberlik, prometni poduradnik v Ormožu.

Iz St. Pavla pri Preboldu. Prebivalstvo St. Pavla pozna svoje prave prijatelje in jim je živo hvaležno. Občinski odbor naše velike občine je v svoji seji dne 15. oktobra imenoval veletržca in rojaka g. Norberta Zanierja za častnega občana in mu je župan g. Franc Cilenšek dotično častno diploma dne 3. decembra v občinski pisarni v pričo njegovih dobrih prijateljev in znancev izročil. Gospod Vidic, ki ga družu z novim našim častnim občanom že 47 let staro prijateljstvo, je pojasnil stavljenčeve zasluge in mu izrekel čestitke. Pevski zbor mu je zapel par presrečnih pesmic. Po oficijelnem delu je g. slavljenec vres odbor pri sebi na svojem domu prav slovensko postregel.

Koroško.

Poštno ravnateljstvo v Celovcu. Leta 1913 se ustanovi poštno ravnateljstvo v Celovcu, za Koroško, kateremu bodo priklopili tudi Solnograško deželo, ker se je delokrog poštnega ravnateljstva na Spod. Avstrijskem preveč razširil. Solnograška se tega brani. Pri ti priliki poročajo listi, da namerava poštna uprava ustanoviti v vseh glavnih mestih, kjer ni ravnateljstva posebne direkcije ekspoziture. V tem slučaju prideta prvi v poštev Ljubljana in Solnograd.

Samomor kaznenca. V občinski ječi v Zgornji Bili je zažgal neki arestant, ki je bil aretirán zaradi upornosti svojo posteljo. Aretirani je bil ključavničarski pomočnik in bi ga bili oddali deželnemu sodišču. Selmočni dim, ki se je razširjal po hodniku je opozoril ječarjana ogenjinko je stopil v njegovo celico, ga je našel popolnoma zgorelega.

Dva tiča. 1. decembra pritoži večeru je prišel v Josip Kostnig, ki je seveda rojen nekje na Kranjskem s 25letno Marijo Schöfmann, doma v bližini Beljaka v gostilno Kamnoš v Poljaku ter sta hotela tam prenočiti. Ker pa nista hotela izpolniti zglasilneva lista in sta začela razpravljati, je prišel reder in ju je odgnal za španske stene. Na policiji pa so se spoznali, da je bil oni Kostnig vlačugar, ki je še dopolnje dobil na mestnem magistratu 1 K 40 v podporo, Schöfmannova pa je bila vlačugarica, ki je šele dopolnje prišla po odpravi v deželno občino.

Primorsko.

Proces proti funkcionarjem Banke popolare v Gorici. Kasacijsko sodišče se je snoči do pozne noči bavilo s presojo razsodbe goriske porote v procesu proti funkcionarjem Banke popolare. Kakor znano, so bili funkcionarji omenjene banke toženi zaradi goljufive krade ter je bil predsednik upravnega odbora, deželni poslanec Lenassi obsojen na dva meseca, odvetnik dr. Rajmondo Luzzatto na 3 mesece in ravnatelj Calle na 4 mesece težke ječe. Calle je sprejel kazni, prva dva pa sta priglasila ničnostno pritožbo na kasacijski dvor, ker se jima je očitalo, da sta predložila izmišljeno bilanco in oškodovala upnike banke. Dr. Viktor Rosenfeld je izjavil v pritožbi, da je bila v celoti poročnikova iz strahu, da bodo tepeni, spoznala nedolžne obtožence za krive, kakor je to razvidno iz notarskih aktov. Kasacijski dvor je razsodbo iz tehničnih pomislekov glede dejanskega stana, ki je bil podlaga razsodbi, razveljavil in odkazal zadevo v ponovno razpravo deželnemu sodišču v Fratu. Kasacijski dvor je izrekel slemenje, da ni

dokazano, da bi bili obojejeni ponare-
dili bilanco, niti da so hoteli podaljšati kredit banke.

Nesreča. Pod tramvaj v Gorici je prišel desetletni deček Anton Rijavec. Tramvaj ga je vrgel na tla. Prepeljali so ga onesvečenega v bolnišnico. Ima precejšnjo rano in pretresane možgane.

Umor ali samomor. Iz Gorice poročajo: Poročali smo, da so našli na železniškem tiru pri Villi Vicentini mrtvega mladeniča Alberta Duca iz Skodovca. Sumi se, da ga je usmrtil in vrgel proti železniškemu tiru občinski redar v Villi Vicentini. Redarja so aretirali.

Ušesa porezal. Iz Škedenja poročajo: V neki žganjarni je nastal prepri med 26letnim Jinarjem Jožefom Altom in nekim neznancom. V prepri ru je neznanec Alta večkrat ranil ter mu odrezal levo uho. Alta so prepeljali v bolnišnico. Napadalec iščejo.

Nova društva. Tržaško nametništvo je potrdilo pravila primorskega deželnega društva državnih pogodbenih uradnikov s sedežem v Trstu, kakor tudi krajevnih skupin Trst in Gorica podpornega društva definitivnih in provizoričnih kurjačev c. kr. avstr. drž. železnic.

Insolvenca. Tvrda za moko in žito Josip Mayländer in sin na Reki je morala ustaviti plačila. Dolgovi znašajo 200.000 kron.

Dnevne vesti.

+ V živo smo zadeli s člankom, ki smo ga preteklo soboto priobčili o vzornem občinskem gospodarstvu v dobi klerikalno-vladnega komisarja. »Slovenec« je ves iz sebe in rjove kakor obstreljen tiger. Dokaz je to, da smo klerikalno gospodo potipali za pravo žilico. Saj pa tudi imajo klerikalci vzroka dovolj, da so nervozni, ko prihaja na dan, kako ogromno škodo trpi ljubljansko mesto in vse prebivalstvo vsled sistiranja občinske samouprave, ki so je zakrivil klerikalci. 100.000 kron manj dohodkov, kakor prejšnje leto! To je bilanca občinskega gospodarstva v dobi, ko je vladal na magistratu po milosti klerikalne stranke vladni komisar s svojimi klerikalnimi prisledniki. »Slovenec« hoče stvar zaviti tako, kakor da bi ta izpadek na dohodkih bil posledica večjih izdatkov. Toda to je samo pesek v oči. Povsem naravno je, da se izdatki v državi, deželi, kakor tudi v vsaki občini od leta do leta množijo in večajo. To je pač posledica razvoja. Stvar pametne in solidne uprave je potem, da se zna najti ravnotežje med stroški in dohodki s tem, da se sorazmerno s stroški skuša dobiti novih virov tudi za dohodke. Tako se racionalno gospodari povsodi, tako se je gospodarilo tudi na ljubljanskem magistratu, dokler ni po zaslugi klerikalcev prišel tjakaj vladni komisar. Vladni komisar, neizvešan v občinskih upravnih poslih, stoječ pod pogubnim vplivom klerikalnih prislednikov, pa ni mogel vzdržati ravnotežja med občinskimi izdatki in dohodki. Če bi bili dohodki ostali na lanskni višini, bi se končno še ne moglo govoriti o slabem gospodarstvu, da pa so ti dohodki zaostali kar za 100.000 kron za lanskimi, to pa je stvar, ki sama najglasneje izpričuje, da je bilo občinsko gospodarstvo lanske leto ko so imeli na magistratu in pri vladnem komisariju glavno besedo klerikalci, skrajno slabo, da, naravnost škandalozno. To je dejstvo in na tem dejstvu ne spremene niti pičice vsi »Slovenčevi« sofizmi.

+ **Klerikalci in izseljevanje.** Rezultati lanskega ljudskega štetja kažejo, da se je med vsemi avstrijskimi deželami najmanj pomnožilo število prebivalstva na Kranjskem. Kaj to dokazuje? Da so socialne in gospodarske razmere na Kranjskem tako nepovoljne, kakor v nobeni drugi avstrijski deželi! Število prebivalstva pač narašča sorazmerno z blagostanjem ljudstva in z urejenimi socialnimi razmerami. Kjer vlada beda, kjer si ljudje na domači grudi ne morejo prislužiti niti kosčka kruha, tam se seveda prebivalstvo ne bo množilo, marveč bo padalo, ker gre do ljudje po svetu »se trebuhom za kruhom«. Posledica slabih socialnih in gospodarskih razmer je torej izseljevanje. In res se je na Kranjskem v preteklem desetletju izselilo 35.030 oseb, torej 6,89% vsega prebivalstva. Če pa primerjamo število izseljenikov v posameznih avstrijskih deželah, vidimo, da daje Kranjska sorazmerno največji kontingent izseljenikov. To dokazuje, da so med vsemi avstrijskimi kronovinami najslabše življenjske razmere na Kranjskem. In kdo je temu kriv? Brez dvoma tisti, ki gospodarijo v deželi! Torej klerikalci! Mesto da bi skrbeli za to, da se v deželi ustvarijo boljši pogoji za življenje in pomnoži blagostanje, proglašajo političen in gospodarski boj kot vseh tistih, ki ne trobijo v njihov rog. Povsem naravno je potem, da ljudstvo trnoma

zapuša rodno svojo grudo ter si išče boljše domovine v tujini. Zato je izseljevanje iz naše dežele zavzelo takšne oblike, da že češki znanstvenik dr. Antonio Boháč v svoji razpravi »Volné kapitoly ze statistiky Slovanstva« v največji skrbí vzklíka: »Razmere v tej najbolj slovenski deželi (Kranjski) postajajo od dne do dne bolj nevarne in nevdrljive. Izseljevanje je za Slovence akuten problem, ki se v interesu slovenskega naroda mora na ta ali drug način rešiti.« Izseljeniško vprašanje je torej stvar, ki ugrožja vsa naša narodna bodočnost. To je nedavno tega priznal sam »Slovenec«. Motivi tega priznanja so bili seveda čisto drugačni — ne skrb za narodno bodočnost, marveč strah pred osamosvojitvijo ljudstva izpod klerikalnega jarma, toda »Slovenec« je vendarle priznal, da je izseljevanje velika nevarnost za naš narod. To seveda skofovega glasila čisto nič ne moti, da bi ne napisal teh — le ciničnih vrst: »Liberalci se torej mislijo iz Kranjske izseliti, ker po izidu letošnjih občinskih volitev ne bodo v resnici kmalu niti toliko prostora imeeli, kamor bi svojo glavo položili. In tako bomo kmalu doživeli veliko romarsko procesijo kranjskih liberalcev, ki bodo s culicami in žaklji zapuščali nehvaležno in črno kranjsko deželo in romali kakor poljski Židje črez ocean, da si tam poiščejo novo domovino.« — Duhovito povedano, kaj ne? Ne prihaja nam na misel, da bi na take klerikalne budalosti odgovarjali, eno pa povemo na vsa usta: Če bodo klerikalci še nadalje izganjali s svojo brezvestno gospodarsko in socialno politiko najboljše elemente iz zemlje, se že v doglednem času lahko prigodi, da bodo »murturi« ne samo Slovenci na Koroskem, marveč tudi oni na Kranjskem!

+ **Jakličovo pismo.** Do včeraj se je branil Franc Jaklič, ki ga je »Slovenec« prekrstil v Janeza, da pisma, ki so jih prejeli občinski odborniki v Dolenji vasi, ni pisal ne on, niti kdo izmed njegovih somišljenikov. Trdil je, da so dotična pisma njemu podtaknili — kdo drugi kakor ti preklancni liberalci. V včerajšnjem »Slovenec« pa je Ivan recte Franc Jaklič naenkrat drugače mnenja: pravi, da dotična pisma res eksistirajo, da pa je z njimi »nekdo hotel samo potegniti« gosp. župana Merharja. Ej, ej, kako brihtna glavica je junak počrte peči! Torej samo »potegniti« se je hotel župana Merharja! Kdo pa je ti isti »nekdo«, ki ga je hotel »potegniti«? Zakaj tega »nekoga« Janez, pardon, Franc Jaklič ne pove? Pač zato, ker je močno blizu njegovi časti vredni osebi! Sicer pa je končno čisto vse eno, ali je dotična pisma pisal Janez ali Franc, dejstvo je, da so bila poslana od klerikalne strani. A samo to smo hoteli konstatirati, ko smo priobčili besedilo onih pism. — Javnost naj spozna, kakšnih sredstev se poslužujejo klerikalci v politični borbi: ako jim terorizem in nasilstva ne pomagajo, pa počno spletakariti tako, kakor so intrigirali v Dolenji vasi. Pa k sreči jim tudi take spletke ne pomagajo vselej.

+ **Od gozdne in domenske uprave.** Gozdarski in domenski upravitelj Viljem Pohl v Idriji je imenovan za gozdarskega mojstra.

+ **Ludovik Striecl ml.,** dolgoletni in eden najmarljivejših članov Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva je danes ponoči za vedno zatisnil oko. Ludovik Striecl se je lanske zimo pri ognju v tovarni za lep prehladil in od takrat je imel v sebi kal bolezni; on je takorekoč žrtev človekoljubja, ki je prvi in glavni namen gasilstva. Ludovik Striecl je bil v Ljubljani znan kot desna roka svojemu očetu pri požarih, znan je bil pa tudi gasilstvu po deželi, zakaj Ludovik Striecl je bil eden najmarljivejših so-trudnikov »Slovenskega gasilca« in največ gasilskih orodij po deželi se je postavilo po njegovih načrtih. Bodi mu lahka zemljica!

+ **Gasilci,** ki se udeležijo pogreba Ludovika Striecla, se zbirajo v petek ob 3. popoldne v Mestnem domu.

+ **Čukarsko zborovanje.** Pišejo nam: Preteklo nedeljo se je pokazalo, kako člani tvorijo ta politična bojna društva; sami nezreli fantiči! saj jih razni župniki, ki so predsedniki teh društev, oštejejo kar s smrkavci, ter jim poštno ušesa navijejo, ako niso pridni. Ker je pa čukarska zavednost na jako šibkih nogah, zato se na svoje stroške ne mara noben Čuk udeležiti takih zborovanj in gospodje župniki — predsedniki morajo poseči globoko v žep, da prisilijo svoje junake k soudeležbi. Plačana mora biti namreč vsa vožnja in pa še pijača, radi katere spraviš Čuka, kamor hočeš, zato taka pijanost pri takih prilikah. Tako smo opazili med drugimi tudi nekega mlečnozobega Kumerja. Če se ne motimo, je deček poštni aspirant v St. Petru na Krasu, službuje nekaj časa tudi v Ljubljani. Znaniti mu je dr. Krek za plačilo obljubil (seveda samo obljubil), da on v svoji vsegomočnosti povzra uradniške

plačo. No, fante še ne misli resno ter še ni pri pravi pameti, zato mu ni zameriti.

— **Predavanje gosp. ravnatelja Perutca o južni Ameriki.** Kakor smo že javili, bo gosp. ravnatelj Perutz v četrtek, dne 7. decembra popoldne ob pol 5. v veliki dvorani »Mestnega doma« predaval o gospodarskem položaju v južnoameriških državah, zlasti v Braziliji, Chile in Urugvaj. Pred in po predavanju bo gosp. predavatelj interesantom za kupcijske informacije na razpolago. Gosp. ravnatelj Perutz je izboren poznavalec gospodarskih razmer v južni Ameriki ter spreten predavalec. Zeleti je, da se interesi iz industrijskih in trgovskih krogov predavanja udeležijo v kar največjem številu. Ker pa predmet predavanja tudi ni brez splošne zanimivosti, je udeležba priporočljiva tudi za nekupcijske kroge. Vstopnine k predavanju ni nobene.

— **Vandalizem.** Neverjetno je, kako zabavo si privoščijo nekateri zlobni ljudje v svojih korajžnih urah. Ni jim dosti, da po gostilnah vrše narodno-gospodarsko delo s pobijanjem steklenic, še svojo pot morajo zaznamovati s tem, da razdenejo kar ni naravnost iz železa. Danes zjutraj je kazal dolgi drevedni v Šiško, Lat-termannovega drevoreda sledove takih ponočnjakov, ki so polomili vse klopi in svojo donkišotsko junaštvo spustili tudi nad tablo s kazalom v hotel »Tivoli«.

— **Razpis službe.** Na podkovski Soli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, se razpisuje služba praktičnega podkovskega mojstra, s službenim nastopom 1. prosinca 1912. Plača in službeni nogoji po dogovoru. Prošnje, opremljene z ustreznimi posredstvi dokazili je vložiti do 25. t. m. na glavni odbor kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

+ **Tuji na Bledu.** Doslej smo mislili, da hodijo tuji na Bled zaradi krasne narave in prijetnega življenja. Zdaj bomo pa skoro verjeli »Slovenec«, da hodijo za to tja, ker je v Bledu kršičarstvo. »Slovenec« se posebno sklanja na to, da hodi mnogo tujev tudi v cerkev. Če hoče obisk cerkve povzdigniti, naj poskrbi, da bo v blejski cerkvi večkrat videti kakoga fajmoštra, ki bo sredi cerkve obhajal in polj... kako žensko!

+ **V slovenski Gorjaki nemška tvečka ali kaj? Viehlocken - Erzeugungs.** B. J. ima namreč samo nemške fakture, samonemška kuverte in vendar se nam sporoča, da so lastniki slovenski Jani. Kje je rešitev uganke? Tvečka je klerikalna! Gospod poslanec Pibar, gorjanski župnik, ki ima vso veljavo pri lastnikih firme, pa zatrjuje vedno, kakšen Slovenec da je!

+ **Prihodnji kletaraki tečaj se vrši** v državni vzorni kleti v Rudolfovem dne 30. t. m. Kdor se želi udeležiti, zgleda naj se takoj pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu.

+ **Slovenski inženir na študijskem potovanju v Ameriki.** »Glas Naroda« poroča, da biva več tednov inženir Fran Pavlin v New Yorku, kjer je proučeval pristaniške stavbe. Ogledal si je tudi Erie kanal, zgradbe pri niagarskih slapovih in ob velikih jezerih. To dni je odpotoval v Panamo, da si ogleda tudi dela pri panamskem prekopu. Inženir Pavlin službuje pri pomorskem uradu v Trstu. Na študijsko potovanje ga je poslala vlada.

+ **Proti vojaškim godbam.** Zveza avstrijskih godbenikov je v ponedeljek protestirala v vojnem ministrstvu proti konkurenci vojaških godb. Vojni minister je obljubil vpoštevati te želje in je izjavil, da je glavna naloga vojaških godb navduševalno in življajoče vplivati na močstvo.

+ **Obsodba Matouška.** Pred zagrebiškimi sodiščem je bil bivši lekar Matoušek, ki je napadel hrv. bana dr. Tomašića, zaradi izsiljevanja golufije in tatvine obsojen na tri leta težke ječe.

+ **V mestni klavnici se je zaklala** od 19. do 26. novembra 69 volov, 10 krav, 259 prašičev, 106 telet, 9 kočurcev, 13 kozličev. Vnelo se je 123 kg mesa, 4 zaklani prašiči in 27 zaklani teleti.

+ **4 hudiči,** velika senzacijska drama iz artističnega življenja predvaja se še danes, jutri in petek pri večernih predstavah. Slika je jako zanimiva od konca do kraja. Posebno pozornost vzbuja smrti skok. Novost in privlačnost prve vrste.

+ **Surovine.** V nedeljo zvečer je pet delavcev po Poljanski cesti tako huronsko upilo in razgrajalo, da jih je moral priti mirit stražnik, nakar so odšli v neko tamonjo bližnjo gostilno, kjer je nekaj vojakov 17. pešnekega sedelo pri mizi in prepevalo. Delavci so takoj izvali prepri in je pri tem eden dal zašušico četovodju Matiji Kresetu, takoj na to pa je nek delavec pograbil sodniško steklenico ter jo v Kresetovo glavo zabrusil s tako močjo, da mu je prebil črepijo in ga smrtno nevarno poškodoval. Vojaki so svojega tovariša odnesli v vojašnico, došla policija je pa tri nasilnece aretovala, dva sta

bila pa še srečno odnesla pete. Pravega krivca, 26letnega dninarja iz Hrvaškega, Stefana Jentiča, ki je Kreseta poškodoval s steklenico, so izročili deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

+ **Najden vtopljenec.** Včeraj popoldne so na Sv. Petra nasipu iz Ljubljane potegnili truplo nekega neznanega človeka. Truplo je bilo zapleteno v dračje, katerega je bila tje kaj nanesla voda. Policijska komisija je dognala, da je vtopljenec brusač Peter Marochutti, roj. 1871 v Treppo - Carnica pri Vidmu v Italiji, katerega že od 26. m. m. pogrešajo. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Navedenec je bil zelo udan žganjpitju in je že dvakrat poskusil samomor. Pravil je tudi zadnji čas, da hode šel v vodo, kar je slednjič storil.

+ **Aretovan ženitovanski slepar.** 25letni čevljarski pomočnik Juri Banšek iz Spodnjega Stajerja je imel z nekim 20letnim dekletom ljubavno razmerje ter ji pod obljubo ženitve izvalil 800 K in prišel iz Trsta v Ljubljano. Ker ga pa zaradi tega tržaško sodišče preganja, ga je policija izsledila in izročila tukajšnjemu deželnemu sodišču v preiskovalni zapor. — Tudi 50letno potepuhinjo Marijo Glibe iz Mozolja pri Kočevju je policija aretovala, ker ima za mesto prepovedan povratek, pa se še vedno povrača v Ljubljano.

+ **Tatvine.** Tesarji Fran Lampič: je bil včeraj iz neke drvarnice na Poljanski cesti ukraden tesarsko kladivo, neki drugi stranki pa dve kocki, katerima je tat na lici mesta odsekal glavi in noge. — Trgovskemu sodniku g. Antonu Ravhekarnju je na Zaloški cesti št. 1 baje neki bežec ukradel 16 K vredne suknene hlače, v katerih je bila mala ščetka s srebrnim okovom in monogramom A. R. — Izpred neke trgovine v Kolodvorski ulici so popotni delavci ukradli črn zimski suknjič.

+ **Rop.** Dne 1. t. m. je na okrajni cesti med Bdom in St. Vidom nek lcpov napadel 69letno Marijo Gerličovo iz Doba ter ji iz denarnice oropal 204 K denarja. Neznane je jo vrgel na tla in potem izvršil ropovstvo. Ropa je sumljiv 1884 v Kolikovem rojeni in v Podrečji pri Kamniku pristojni že zaradi javnega nasilstva predkaznovani dninar Fran Judež, kateri je minul mesec pobegnil iz zaporov tukajšnjega deželnega sodišča in sedaj menda rokovanjači po tamonjski okolici.

+ **Zlikovstvo.** Ko je danes ponoči vžitniški paznik Ivan Zatlter opravljal v čuvajnici pri predoru na Martinov cesti svojo službo, je neki ponočniak vrgel v okno kamen in je razbil. Paznik je skočil za njim, a ga ni mogel dohitati.

+ **Ponočni strel.** Danes okoli 11. ponoči sta dva rogovila na Sv. Petra nasipu in na Sv. Petra cesti odala s pištolo dva močna strela. Ko ima je stražnik samokres zaplenil, je moral še par gorških preslišati.

+ **V Ameriko se je hotel odpraviti** Fran Podlogar roj. 1889 v Nunksem logu, občina Sentjan pri Krškem se vredno je pokusil vojaški kruh, a mu je na južnem kolodvoru službojoči stražnik Jakob Kržan preprečil nakano s tem, da ga je aretoval. Izročili so ga deželnemu sodišču.

+ **Kopriva.** Pred enim mesecem je na Viču pobegnil svojemu mostru nek klenarski vaience, ukradel delavsko knjižico, v kateri sta bila dva zastavna listka, na to pa šel pohajkovat v Ljubljano, kjer je bil včeraj izsleden in aretovan.

+ **Okrog 800 kg ršenice** je bilo v zadnjem času ukradeno v skladišču na kolodvoru v Kranju velotruču gospodu Vinketu Maidiču. Pšenica je bila vredna 200 K.

+ **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpravilo v Ameriko 62 Slovencev in 8 Hrvatov, nazaj je prišlo na 60 Hrvatov. 40 Macedoncev in Hrvatov se je povrnilo iz Južnega Tirolskega v svojo domovino, 30 dalmatinskih premoravcev se je odpeljalo pa na delo v Trbovlje.

+ **Iznubila je neka gospodična** mrdro, usnjato denarnico, v kateri je imela do 20 K denarja. — Gospod Basin Roger je našel zlat prstan.

Društvena naznanila.

+ **Zborovanje dramatičnih društev** in krožkov. V dne 5. in 6. januarja 1912 se bo vršilo veliko slavlje 50letnice ljubljanske narodne Citalnice, zibelke skoraj vseh ljubljanskih narodnih kulturnih društev ter ognjišča vsega našega narodnega prepoveda tekom poslednjih 50 let. Tega slavlja se udeležijo nedvomno večina tistih slovenskih narodnih društev, ki so bila ustanovljena po vzoru in inicijativi ljubljanske Citalnice, iz katere je vzniklo tudi ljubljansko dramatično društvo. Ljubljanska Citalnica je sama gojila dramatik od leta 1861. do 1867, ter je bila po požaru deželnega gledališča od leta 1887. do 1892. zatopišče slovenskega gleda-

lišča. Docela po vzoru ljubljanske Citalnice goje po vsej Sloveniji dramatično umetnost ali pa so bila iz Citalnic ustanovljena dramatična društva, dramatični odseki, klubi in krožki, ki prirejajo danes gledališke predstave. V proslavo 50letnice tega kulturnega delovanja se vrši dne 6. januarja 1912 skupno zborovanje vseh slovenskih dramatičnih društev, odsekov Citalnic, bralnih in pevskih društev, ki goje slovensko dramatik med Slovenci. Vsako društvo (ali dramatični odsek) poda kratko in jedrnat sliko svojega dosedanjega delovanja in stavi svoje predloge glede praktičnega pospeševanja skupne kulturne naloge. Tako dobimo sliko obsega in višine slovenskega dram. umetnosti tekom minulega polstoletja. Dosedanje težke izkušnje naj bodo kažipot v lepšo bodočnost. Na to zborovanje opozarjamo že danes slavne odbore, načelnike in društva. Dne 5. in 6. januarja 1912 zvečer se vršita gledališki predstavi.

+ **Miklavžev večer telovadnega društva »Sokol«** se je vršil sredi ob naravnost ogromni udeležbi v telovadnici v »Narodnem domu«. »Sokol« se je potrudil tudi to pot napraviti iz Miklavževega večera večer malčkov in je v polni meri dosegel svoj namen. Kako priljubljene in dobrodošle so take prireditve, kaže jasno ogromna udeležba vseh sokolovih Miklavževih večerov. Toda ne samo malim, marveč tudi odraslim, je Miklavž prinesel daril in iz marsikateroga ovitka so zvedavo gledali darovi, ki so jasno pričali, da so se tudi v nebeskih prodajalnicah modernizirali in dali slovo reakcionarnim jabolkom in lešnikom. Zna domača tvečka gosp. Ivana Bonača v Selenburgovi ulici je tudi dokazala, da ima zveze z nebesko tvrdo, prevzela je namreč za anjele dobavo perutnic, ki so se lesketale kakor iz čistega srebra, — morda so bile res srebrne, — saj se poročevalec ni upal na oder, ker so bili peklenščeki preblizu in peklo prevroče, če bi bil izpustil kako srebrno pero. Od daleč je raje opazoval, kako so se cvrli poredneži v peklenškem ognju in se blagovaj, da mu je tudi to pot usoda prizanesla. V ozadju so se odpirala nebeska vrata in sveti Peter je stal pred njimi, ker je bilo mnogo tako zvedavih, ki bi bili radi pogledali za nebeske oblake. Malčki so prišli na svoj račun in marsikateremu se je videlo na obrazu, da je Miklavž upošteval bolj njegove dobre lastnosti, kakor onih, ki zaslužijo mazila z brezovko. »Sokol« pa je vedel skrbeti tudi za potrebe in zabavo odraslih, poslal je sv. Antona med mize in občudovali smo ga, kako krekpe je še kljub svojim letom in svojemu napornemu resortu v nebesih. Se vedno stari nepridiprav! Slovenska Filharmonija je skrbela o priznane neumnosti za razvedrilo in kakor običajno dobra postrežba restavraterja Kržišnika ni dala obiskovalcem občutiti pomanjkanja zemeljskih darov.

+ **Miklavžev večer gospodarskega** naprednega društva za šentjakobski okraj je bil obiskan tako zelo, da mnogo ljudi ni našlo več prostora v sicer prostorni gostilni Kavčičevi. — Miklavžev nastop je bil izredno lep. Na društvene stroške, na stroške gospe dr. Tavčarjeve in odbornikov, je bilo obdarovanih nad 200 otrok v nogovicih, zapetnikih, robei, otroškimi knjižicami, figami, rožiči in enako drobnarijo. Da vsak otrok morda ni dobil darila, je vzrok, ker so nekateri dobili po dvakrat, trikrat, kar pa pri tolikem navalu ni bilo mogoče preprečiti, a bo prihodnji skrbljeno tudi v tem oziru za red. Na večer so prišli pristaši vseh strank. Odganjal ni nihče nikogar, ker je društvo ustanovljeno za vse prebivalstvo šentjakobskega okraja in so se tudi darila razdajala čisto nepristransko. Obsojati pa je tiste starše, ki so po štiri in pet let stare otroke pustili same od doma in če bi reditelji večera ne bili skrbeli, bi se tem revčkom bila lahko zgodila kaka nesreča. — Ves čas prireditve so udarjali tamburaši, za dobro stvar zavzeti mladeniči. Društvo s prireditvijo Miklavževega večera ni iskalo dobička in ga seveda tudi ni našlo, zato pa je dolžnost vsakega šentjakobčana, da je društveni član in da podpira z vsemi močmi njegovo stremiljenje, zlasti društveno knjižnico, da ji daruje kaj knjig ali pa da ji pošlje kak denarni znesek. Knjižnica je odprta vsako sredo od 7—8. zvečer, ter vsako nedeljo od pol 11. do pol 12. dopoldne in je nastanjena v Dragatinovi hiši, Vožarski pot št. 4.

+ **Politično in izobraževalno društvo** za dvoraki okraj izrekla iskreno zahvalo vsem dobrotnikom, ki so prispevali društvu z darili za Miklavžev večer, osobito pa gospema Franjko dr. Tavčarjevi in Ivanki Supančičevi.

+ **Društvo slovenskih profesorjev** bo imelo v sredo, dne 6. decembra t. l. ob pol osmih zvečer prijateljski sestanek pri »Zlati kapljici« na Sv. Petra cesti.

Božičnica. Kakor že dolgo vrsto let, priredi »Dobrodružno društvo tiskarjev na Kranjskem« tudi letos, in sicer dne 17. decembra ob 4. popoldne v »Sokolovih« telovadnici v »Narodnem domu« na korist sirot umrlih tiskarjev božičnico. Na sporedu je poleg običajnih točk tudi burka v dveh dejanjih »Trije tički«. Vstopnina za odrasle znaša 50 vin., otroci v spremstvu odraslih so oproščeni. Z ozirom na dobroteljni namen se darila hvaležno sprejemajo.

Društvo vrtnarjev in prijateljev vrtov vabi p. n. vrtnarje in prijatelje vrtov iz vseh slovenskih krajev, naj blagovolijo poslati svoj naslov na društveno pisarno v Kranju.

Društvo za raziskavanje kraških jam v »Novi Jami« pri Postojni. Minulo nedeljo, dne 3. decembra je posetilo več članov tega društva, med njimi gg. deželni predsednik baron Schwarz, gozdarski nadsvetnik Pučiek, stavbni svetnik Sbrizaj, muzealni ravnatelj prof. Mantuani in kot gost grof Consolatiz Tridenta. Novo Jamo v Postojni. V spremstvu jamske komisije so si ogledali ta, čarobno razsvetljeni stranski del, ki je največji biser Postojnske jame. Pri povratku so pozdravili goste »na plesišču« postojnski peveci.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v sredo zvečer Heubergerjeva opereta »Ples v operi« (za nepar). — Jutri, v četrtek na mnogostransko željo L. Thomova velezabavna komedija »Morala« (za par) z g. Verovškom v glavni vlogi. — V petek popoldne ob 3. pri znižani vstopnini za goste z dežele Smetanova opera »Prodana nevesta« (za lože par); zvečer ob polu 8. v proslavo 25letnega igralskega delovanja v Ljubljani in Trstu gospe Avguste Danilove po več letih Victoriana Smetanova drama v 4 dejanjih »Fedora« (izven abonementa; za lože nepar). — V soboto opereta »Ples v operi« (za par). — V nedeljo popoldne ob 3. opereta »Cigan barona« (za lože par); zvečer prvič J. V. Jelenčeva izvirna ljudska igra »Vaska romantika« (za nepar).

Precitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopisje je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vljudo svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek precitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/I.) ali naj vsaj naznanijo tajništvo svoje naslove. Poleg tega zbirajo krajevna politična društva precitane časopise v svojem okraju.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred tukajšnjim okr. sodiščem.

Vmešavanje v policijsko poslovanje. Kakor smo že pred kratkim poročali, je imel klerikalni steber na Bregu, posestnik, postrešček in lastnik gostilne »Pri litru« z nekim Hodetom precejšnjo rabuko. Pri tej priliki so Hodeta surovo vrgli iz gostilne in ga na to s težavo aretirali in odpeljali. Pri tej priliki se je nabralo kljub pozni uri mnogo gledalcev. Med njimi je bil tudi neki brvski mojster iz Ljubljane, ki je pristopil h gruči, sredi katere je bil Hode. Ko je videl tisto premetavanje in suvanje na cesti je rekel: »To ni lepo, da se tako dela z ljudmi, in se jih tako meče iz gostilne. Mož se lahko poškoduje pri padcu in kdo bo za to odgovoren.« Te besede so baje merile na stražnika, kar pa obtoženeц odločno zanika, potrdi pa, da je to rekel le onim, ki so Hodeta iz gostilne vrgli. Stražniki ne morejo potrditi, da bi bil obtoženeц to res njim rekel, pač pa je potrdila to natakarka »Pri litru« in Sterle, ki se je skozi okno svojega stanovanja pričkal z obtoženecem. Sodnik je obsodil obtožence na 10 K globe. — Fijakarski kočijaž J. Verbajš je popival v nedeljo, 12. novembra z večjo družbo po več gostilnah. Pri tem se je s svojim tovarišem Novakom tako napil, da sta bila oba, kot pravi sam, pijana kakor kanona. Štirje ljudje so bili insozpili samo v zadnji gostilni, kar je dognano, nič manj kot sedem Stefanov vina. Koliko pa so pili preje se pa še ne ve. V družbi sta bili tudi dve ženski. Na Rimske cesti jih je aretirala mestni stražnik Ivan Petrič, ki pa je slabo naletel. Kočijaž se je pogal vanj, da bi oprosil svojega tovariša, ga zgrabil za obe roki, mu potegnil iz rok sabljo, ter jo hotel zlomiti. Ko ga je stražnik opozoril, da si bo porezal prste je Verbajš sabljo izpustil, nakar sta oba razgrajala ubežala. Verbajša je stražnik ujel na bližnjem vogalu, kjer je ta padel, tovariš njegov pa mu je ušel. Sodi-

šče je vpoštevalo dejstvo, da je bil Verbajš res zelo pijan in samo zato ni postavilo Verbajša pred deželno marveč pred okrajno sodišče, kjer je dobil en teden strogega zapora v spomin, kako je reševal svojega pijanega tovariša iz rok stražnika.

Ukradeni bajonet. Prostaku 17. pešpolka Francu Ovičaju je ukradel v nedeljo 19. novembra domač fant Frane Bergant v gostilni na Svetju bajonet. Povedal ni tega seveda nikomur, nesel je bajonet domov in ga zakopal v seno. Ko je Ovičaj pogrešil bajonet so ga začeli iskati in končno osumili Berganta za tat. Bergant, ki je bil že zelo veliko kaznovan je najprvo tatvino tajil, nato pa priznal, da je bajonet res ukradel iz masčevanja in da ga je vrgel zunaj gostilne v cestni graben. Ko so orožniki dobili končno bajonet skrit v senu je Bergant tatvino priznal. Da bi si pa zmanjšal kaznen, je ovdal svojega tovariša Josipa Bitenea, češ, da ga je ta k tatvini nagovarjal. Rekel mu je baje v gostilni: »Vzemi mu bajonet, kaj se bo ta z njim postavljaj.« Razprava je pokazala, da je bilo to izmišljeno in da je Bergant iz gole zlobnosti ukradel bajonet, zato, da bi bil Ovičaj kaznovan. Ovičaj je naznanil v vojašnici, da mu je bil ukraden bajonet, vendar pa ni bil zato nič kaznovan. Bergant je dobil za ta junaški čin 14 dni strogega zapora s pestom in trdo posteljo.

Dolg jezik ima, to je splošno znano, žena revizorja klerikalne Zadrugne Zveze Franca Pelčeva v Trnovem. Nikomur ne da miru, najraje napada in obra ljudi, o katerih ve, da so somišljeniki napredne stranke. Če so starši naprednega mišljenja, potem ne priznava niti njihovim otrokom. Tako je 16. oktobra brez vsakega povišja napadla gospodični Helenico Smetlovo in Franjico Grilovo — pač samo zaradi tega, ker sta njiju očeta prepričana naprednjaka, ter ji ozmerjala in opsovala s »prokletimi smrkliami«. Gospodični seveda nista bili voljni mirno prenašati klerikalne surovosti in sta si poiskali zadoščenje pred sodiščem. Danes dopoldne se je Franca Pelčeva zagovarjala radi svojega jezika pred sodiščem. Po stari klerikalni navadi je vse tajila, toda pomagalo ji ni nič, ker je kot priča zaslišani gospod Tomo Kobar, ki je potrdil obtožbo v cellem obsegu. Pelčeva je bila radi dolgega jezika obsojena na 48 ur zapora, oziroma v globo 20 K, po vrhu pa mora plačati še vse stroške. — Morda jo bo ta kaznen poučila, da bo odslej pustila pri miru pošene ljudi.

Kulizevnost.

— Gasilski koledar za leto 1912 je ravnokar izšel. Izdal in založil ga je odbor Zveze prostovoljnih gasilskih društev, uredil Zvezin tajnik gospod Fran Trost. Ta koledar bi moral imeti vsak slovenski gasilec, ker je vsakemu potreben. Poleg koledarskega dela obsega koledar organizacijo kranjskega gasilstva v gasilske župe ali okrajne zveze, organizacijo slovenskega gasilstva vobče, opis odlikovanih gasilcev z ilustracijami in pravila Zveze slovenskega gasilstva. Cena elegantno vezanega koledarja je 50 v in se dobiva v knjigarni pri Gerberju. Cisti dohodek je namenjen ustanovitvi za ponesrečene gasilce, oziroma njih vdove in sirote.

— Das Stammland der Monarchie. Von Dr. Carl Zivný, Chefredacteur des »Parlamentär« in Wien. Ta brošura obsega z bogatim znanstvenim materialom podprti dokaz, da so bile nekdanje vse dežele ob desnem in levem bregu Donave slovanske.

Razne stvari.

*** Zopet samomor voditelja socialistov.** Lafargue je že dobil posnemovalca. Kakor poročajo iz Mont Lucona, se je v ponedeljek ustrelil stari socialistični voditelj Courtigon iz strahu pred težavami starosti. Courtigon je bil 75 let star in je igral v politiki veliko vlogo. Bil je prijatelj Lafargueja.

*** Vlom v Pragi.** Iz Prage poročajo: V nedeljo ponoči so do zdaj nepoznani zlikovci vlomili v stanovanje bivšega podžupana dr. Friča. Ko se je soproga dr. Fričeva zbudila ter jela kričati na pomoč, so ji vlomilci vrgli odoje čez glavo ter jo skušali zadušiti. Ko je prišel dr. Frič svoji ženi na pomoč, so vlomilci dvakrat ustrelili proti njemu, ne da bi ga zadeli. Vlomilci so pobegnili.

*** Otroka vrgla mačkom.** Iz Brna poročajo: Dekla Jožefina Kubik, ki je imela z nekim kočijažem lju-bavno razmerje, je dne 26. novembra porodila živega otroka, ki ga je umorila in vrgla mački, da ga požre.

*** Tvorinca za doktorske diplome.** »Balkanska Tribuna« poroča, da so te dni zasledili v Loveču tvorinco za izdelovanje doktorskih diplom. Diplome so baje delali z ukradenimi štampiljo heidelberskega vseučilišča. Odkritja tega lista vzbujajo veliko

senzacijo, ker je več uglednih bolgarskih odvetrovnikov doktorjev heidelberskega vseučilišča.

*** Podgane so ga požrle.** Iz Budimpešte poročajo: Posestnik Ludvik Csontos v Tocsokert je bil samec in velik čudak. Pred par dnevi ga je zadela kap. Ker ga že več dni niso videli, so vlomili v njegovo stanovanje. Csontos je ležal na tleh. Njegovo truplo so podgane že skoraj popolnoma požrle.

*** Velikanski požar.** Iz New Yorka poročajo: V New - Jersey je nastal v ponedeljek velik požar, ki se je v par urah grozovito razširil. Posebno veliko škodo je utrpela »United Express - Steel Company«, ker se je več nego tristo konj zadušilo. Tudi več oseb je zgorelo.

*** Železniška nesreča.** Iz Pariza poročajo: V predoru pri Olliergues je zadela neka lokomotiva z največje hitrostjo v osebnih vlak. Dve osebi ste bili usmrčeni, deset oseb pa bolj ali manj ranjenih.

*** Velike menične poverebe.** Iz Budimpešte poročajo: Peštanska ogrska komercialna banka je napravila pri policiji ovadbo, da se je pri banki eskontiralo za 280.000 K menic, glasečih se na trdko Orenstein in Koppel, ki so bile pa ponarejene. Dve osebi, ki ste osumljeni, ste baje že v Ameriki.

*** Slabo zdravstveno stanje ranjenega Holzknehta.** Robert pl. Holzknecht je zbolel na vnetju možganske mreže, ki jo je povzročila infekcija vsled kroglice, ki tiči v čeljusti. Prognoza je zelo neugodna.

*** Duhovniški čestilci« Tolstoj.** Iz Petrograda poročajo: Samostanski bratje menihi Ilidorja v Caricinu so nabili na samostanska vrata veliko sliko Tolstojevu in prepis nekega pisma, ki je je dobil s sliko vred menih Ilidor. Pismo se glasi: »Dragi očka! Pošiljamo ti sliko bogotajca Tolstoj. Dobro bi bilo, da se slika razobesi na javnih krajih, da vidijo vsi pravoverni Rusi, ki pridejo v samostan, tega bogotajca ter mu iz začetevanja v obraz pljujejo.« Na čelu slike je napisano: »Satanov služnik.« Na srajci je napisano: »Leo Tolstoj, bogotajec in prednik antikristov.« Pod sliko je napisano: »Orknil je 7./20. novembra 1910.« — Oboževalci, posebno pa oboževalke Ilidorja se zbirajo pred sliko ter pljuje vanjo.

*** Zanimiv proces.** Neki krojač v Berolinu, kateremu je umrla žena, je naročil pri nekem pogrebem zavodu cinasto in leseno rakvo, v kateri je bila njegova žena sežgana v krematoriju v Jeni. Po pogrebu pa krojač ni hotel plačati lesene rakve, ker se je pri kremaciji pokazalo, da je bila premajhna. Med procesom je dal pogrebni zavod zarubiti pepel umrle in ga ne izročiti, dokler mu krojač ne plača rakve. Okrajno sodišče je zavrnilo ugovor moža in odobrilo korake pogrebnega zavoda, ker obtoženi zaradi teh korakov nima škode. Deželno sodišče je pa razsodbo razveljavilo in razsodilo, da se mora obtožencu vrniti pepel njegove žene, ker taka eksekucija nasprotuje pravnim običajem.

*** Kralj ženske mode v Zagrebu.** Znani pariški krojač Poiret, ki ga nazivljejo »kralja ženske mode« in ki ima največji modni ateljeje v Parizu, potuje po jugoslovanskih deželah, da proučuje narodno nošo. Te dni je bil Poiret v Zagrebu, kjer je kupil za večjo vsoto narodnih noš iz raznih krajev Hrvaške. Iz Zagreba je Poiret odpotoval v Beograd in Sofijo.

*** Samomor zaradi nahoda.** Iz Nizze poročajo: Da se je tam ustrelil nižer Pavel Sarvassy iz Budimpešte. Razširile so se razne govorice o vzroku tega samomora. Samomorilec brat, profesor na budimpeštanski politehnik dr. Emerik Sarvassy, je prišel v Nizzo, da preišče vso zadevo. Tam je konstatiral, da se je njegov brat ustrelil zaradi neugodne diagnoze, ki jo je izdal neki zdravnik o kroničnem nahodu samomorilca.

*** Nevarna šala.** Iz New Yorka poročajo: V neki boljši restavraciji je šest gospodov iz najboljših krogov napravilo zelo nevarno šalo. V svoji pijanosti so postavili na neko mizo steklenico strupa z napisom: »Ver-mut«. Neka gospa z imenom Tristram je pozneje pila iz te steklenice ter takoj umrla. Policija je vseh šest aretirala. Med aretiranci je tudi policijski poročnik Mac Carthy.

*** Cela ladja okužena.** Iz Pariza poročajo: V pristanišču Saint Nazaire je došla iz Jave ladja »Antoni-ette«, ki je vozila sladkor. S signali je sporočila, da divja na ladji kuga. Ko je prišel zdravnik na krov ladje, je dobil tri mornarje mrtve, devet jih je bilo težko bolnih, le dva mlada mornarja sta bila še nekoliko pri močeh. Na dnu ladje je bilo vse polno podgan. Dognali so, da so zboleli mornarji na »beri-beri«-kugi.

*** Avstrijski trgovec v Kamčatki.** Iz Petrograda poročajo: V Kamčatko je dospelo pet avstrijskih kapitalistov, ki nameravajo ustanoviti akcijsko družbo za trgovino s kožuvinami.

*** Umor na cesti.** Iz Bukarešta poročajo: Na eni najbolj živahnih tukajšnjih cest se je zgodil v ponedeljek umor. Trgovec z manufakturnimi blagom Castache Emanoil je umoril neko ženo iz predmestja Bukarešte, Sin umorjenke, Elene Cristesco, se je zaljubil v še zelo mlado hčer Emanoila ter prosil v nedeljo Emanoila, naj mu da hčer za ženo. Cristesco je bil prej navaden kočijaž in šele pred kratkim zadel srečko ter postal tako kar čez noč bogat. Emanoil je pokazal snuben vrata. V ponedeljek popoldne je prišla mati snubčeva v Emanoilovo trgovino ter izjavila ti goven, da jo pošilja sin, ki pravi, da bo ustrelil sebe in svojo izvoljenko, če je ne dobi za ženo. Na to je potegnila žena mal steklen krožnik ter ga vrgla ob tla z besedami: »Tako naj se razbija tvoja družinska sreča!« Emanoil je skočil na cesto za ženo ter štirikrat ustrelil za njo. Žena je bila na mestu mrtva.

*** Potres, tat in revolver.** Kako morejo te tri, tako različne stvari, imeti kaj skupnega, to nam kaže sledeči slučaj: Pri zadnjem potresu na Predarliskem je v Altachu potres zbudil iz spanja nekega hišnega gospodarja. Prvi njegov pogled se je obrnil na veliko omaro. In ko je videl, da se ta maje, je bil prepričan, da je v omari skrit tat. Hitro je skočil s postelje ter vzel v roke revolver. Med tem sta prišla v njegovo sobo dva sina, da se dogovore, kaj naj začne. Namesto da bi odprli omaro, so junaki začeli streljati skozi vrata omare. Ko jim je zmanjkalo nabojev, so se vendar odločili, da odpro omaro. Toda kako se začudijo, ko ne vidijo tatu, temveč svoje praznične obleke — prestreljene. Še le potem so prišli do spoznanja, da je potres majal omaro.

*** Mlada vlomilska družba.** Iz Lipskega poročajo: V Königshofu so prijeli 17 mladostnih vlomilcev, med katerimi je bilo tudi več gimnazijcev. Ti vlomilci so z grozilnimi pismi izsiljevali od industrijevce denar. Pri aretiranih so dobili veliko množino morilnega in vlomilnega orodja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ministrska konferenca.

Dunaj, 6. decembra. V zunanjem ministrstvu se je vršila danes ob enajstih pod predsedstvom zunanjega ministra grofa Aehrenthala ministrska konferenca, katere so se udeležili vojni minister, skupni finančni minister, oba ministrska predsednika, oba finančna ministra in mornarski komandant. Zlasti se je bavila konferenca s sklicanjem delegacij po božiču. Danes je v zvezi v pretres proračunski provizorij. »Vaterland« piše, da obstajajo glede vojaških zahtev med Avstrijo in Ogrsko še velike difference. Montecuccoli zahteva za mornarico in sicer za zgradbo novih dreadnoughtov že v prihodnjem letu nekaj milijonov več kakor jih zagotavlja mornariška predloga od lanskega leta. Ministrska konferenca se je bavila tudi z bosanskimi železnicami, zlasti z normalno - tirno železnico Budimpešta - Sarajevo, ki jo mora graditi ogrska država na svoje stroške.

Predbožični kalendarij zbornice.

Dunaj, 6. decembra. Jutri pride pred zbornico na vrsto drugo branje proračunskega provizorija. Konvent senijorov zbornice je predlagal, da naj se 14. t. m. zvečer v posebni seji vrše volitve v delegacije. V soboto ne bo seje, pač pa bo seja v ponedeljek popoldne in upajo, da bo mogoče nastopiti že v petek božične počitnice. Pred Božičem bo rešen najmanj proračunski provizorij, najbrže pa pride na vrsto tudi predlog odseka za državne nastavljenice glede zvišanja železničarskih plač. Od raznih strani se želi, da bi se rešili še finančni zakon, brambni zakon in uradniške predloge. O tem pa bo konferenca senijorov šele sklepala.

Dunaj, 6. decembra. Med strankami vlada naziranje, da je treba parlamentarno zasedanje podaljšati do 20. decembra ter na vsak način rešiti prvo branje uradniških in finančnih predlog ter brambne reforme. Glede uradniških predlog je notranji minister Heindol izjavil, da izpremembe, ki jih je sprejel odsek, za vlado niso sprejemljive. Po prvem branju naj se predloge vrnejo odseku, ki naj jih izpremeni v zmislu vladnih predlog.

Proračunski provizorij.

Dunaj, 6. decembra. Še danes ponoči so bili predlogi proračunskega odseka dotiskani in danes dopoldne razdeljeni v zbornici. Proračunski odsek predlaga šestmesečni proračunski provizorij z vsemi denarnimi operacijami in naknadnimi odobrenji, kakor jih zahteva vlada. Posebno pozornost vzbuja pooblaščenje vlade, da najame posojila in sicer:

a) za kritje splošnega državnega dolga 25,388.780 K,

b) za gradnjo in izgotavljanje drž. obratnih sredstev 129.200.000 K, c) za razširjenje telefonskega in brzojavnega omrežja 20.000.000 kron in d) za zasilne akcije 3.000.000 K.

Mali vladni predlogi.

Dunaj, 6. decembra. V zbornici se je vršilo danes dopoldne prvo branje nekaterih majhnih vladnih predlog, tako predlog o postavljenju skrbstva in izpreminjevalni predlog glede rudarskega zakona. Razpravljale so se nato nekatere agrarno-politične zadeve Dalmacije.

Nov sekijski šef v železniškem ministrstvu.

Dunaj, 6. decembra. Kot naslednik sedanjega ministra za javna dela bivšega sekijskega šefa v železniškem ministrstvu Trnke je imenovan za sekijskega šefa v železniškem ministrstvu dvorni svetnik Čeh Marek, ravnatelj praškega državnorožniškega ravnateljstva.

Službena pragmatika za sodnike.

Dunaj, 6. decembra. Danes dopoldne je bil razdeljen v zbornici predlog glede službene pragmatike za sodnike.

Odsek za zavarovanje ribičev in mornarjev.

Dunaj, 6. decembra. Danes dopoldne je imel odsek za zavarovanje proti bolezni in nezgodam ribičev in mornarjev pod predsedstvom poslanca Dulibića sejo, ter se je razvila generalna debata o volitvi referenca. Italijanska poslanca Pitoni in Bugatto sta predlagala, da naj se volitev odloži, to pa zato, ker je bil od slovenske strani predlagan kot referent poslanec Rybař. Vzlje temu predlogu so se volitve vršile in je dobil poslanec Pitacco 2, poslanec Rybař pa 10 glasov. Iskazalo se je tedaj, da je odsek nesklepečen, vsled česar se je seja preložila na jutri dopoldne.

Nasilja hrvaške vlade. — Obsodba dr. Lorkovića.

Dunaj, 6. decembra. Danes zvečer ob polu 8. se vrši v hotelu »zur Post« veliko protestno zborovanje proti političnim nasilnostim na Hrvaškem, zlasti pa proti obsodbi dr. Lorkovića. Popoldne prideta na Dunaj dr. Popović in dr. Lorković ter bo dr. Popović glavni referent pri večernem zborovanju. Zborovanja se bodo udeležili hrvaški in srbski poslanci, samo dalmatinski klerikalni pravaši povabila niso hoteli podpisati. Na zborovanje so povabljeni vsi državnozbornski poslanci in so izmed njih profesor Masaryk, nemški napredni poslanec dr. Redlich, Spinčić in Smoldaka.

Moravski deželni zbor.

Dunaj, 6. decembra. Posredovanju notranjega ministra Heindola se je posrečilo napraviti spravo med češkimi in nemškimi poslanci v moravskem deželnem zboru. Deložnostnot moravskega deželnega zbora je tedaj zasigurana.

Odsek za državne nastavljenice.

Dunaj, 6. decembra. Odsek za državne nastavljenice je danes razpravljajal o §§ 82. in 83., ki vsebujeta določitve glede premetistve uradnikov. Notranji minister Heindol je izjavil, da vstraja na svoji zahtevi, da si varuje vlada svobodo glede premetistvanja uradnikov. Na to se je bavil odsek z onim oddelkom predloge, ki se tiče slug.

Odstop šefa generalnega štaba.

Dunaj, 6. decembra. Krščanski socialci so danes vložili interpelacijo, v kateri praviijo, da je dolžnost parlamenta, brigati se za velika vprašanja. Vse časopisje, tako avstrijsko kakor inozemsko, komentira odstop Contrada s tem, da je obstoj trozveze ogrožen in da ni upati na obnovo zveze z Italijo. Zato zahtevajo, da vlada določno izjavi, kako stojj med Avstrijo in Italijo in kakšen je zunanji položaj Avstrije nasproti ostalim velesilam.

Budimpešta, 6. decembra. Danes je vložil posl. Aponyi interpelacijo ter vprašal, ali je demistija Contrada res v zvezi z razpadom trozveze. Vlada naj se izjavi v razmerah v vodilnih armadnih krogih ter o razmerju države napram ostalim velesilam.

Italija in Albanija.

Rim, 6. decembra. Italijanska vlada zavrača vesti, da bi bila ona v kakršnikoli zvezi z gibanjem na Balkanu.

Rusija in Turčija.

Carigrad, 6. decembra. Tu so razširjene vesti, da je Turčija zavrnila rusko zahtevo, da naj odpre Dardanele.

Atentat v Štipu.

Carigrad, 6. decembra. Uradna preiskava je dognala, da je bilo pri atentatu v Štipu umorjenih 14 Belgarov in en mohamedanski otrok. Težko ranjenih je bilo 12 Mohamadanecv. Valija kosovskega vilajeta predlaga obsedno stanje nad mestom.

Gospodarstvo.

Perutninaraka zadruga. V zgodnji spomladi pripravimo perutninarstvo razstavo v Ljubljani. Letošnje jesen smo bili vsled nezadostnih priglasi primorani razstavo odpovedati in preložiti na ugodnejšo spomlad. Vnovič pozivljamo vse naše perutninarje in gospodinje in jih prosimo, da se udeležijo v obilnem številu te razstave, da pokažejo, kaj ima naša dežela in kaj še potrebuje, da stopimo tudi v tej panogi v vrsto drugih naprednejših dežel. Perutninarstvo je v narodnem gospodarstvu silno važna in tehtna stran našega kmetijstva. Avstrija izvaža za 85 milijonov na leto, samo jajec za 40 milijonov. Lahko bo pa še več, ako storimo tudi na tem polju korak naprej. Hočemo biti Slovenci na Kranjskem zadnji? Poglejte naše sosedo na Štajerskem, poglejte mnogoštevilna društva po nemških deželah! Komur je količkar mari napredek našega perutninarstva, naj se nam pridruži in naj se udeleži razstave. Za prevažanje perutnine preskrbimo znižane ne po železnici in tudi sicer ne bo posebnih stroškov za razstavljanje. Lepe in dobre živali se bodo tudi premovale. Kurk je vsak dober, ker bo zadruga nabavila posebne kurkne za razstavo. Vse pošiljate bo nasloviti na: Perutninaraka zadruga v Ljubljani. Natančne programe objavi odbor v časopisih. Prosimo, da izpolnite vprašalno polo in jo vrnite tajniku. Podpirajte nas, da priredimo nekaj dobrega in potrebnega tudi v korist našega perutninarstva!

— Poziv članom osrednje perutninarke zadruge in drugim ljubiteljem perutnine. Odbor je sklenil v seji 30. novembra sledeče: 1. Oddal bo letos nekaj petelinov - plemenjakov čistokrvnih pasem, namreč italijanske, sulmatske (štajerske) in tudi drugih pasem svojim članom, brezplačno. 2. Nakupil bo v prvi vrsti od svojih članov peteline čisto krvnih pasem, v slučaju potrebe tudi od nečlanov. 3. Posreduje bo letošnji spomlad svojim članom pri prodaji in nakupu jajc čistokrvnih pasem za valjenje. 4. Na spomlad priredi razstavo v Ljubljani. 5. Pošlje vsem članom in znancem ljubiteljem perutnine zadevni poziv: 6. Razposlje tudi vprašalno polo v izpolnjevanje. 7. Ustanovil bo na spomlad nekaj plemenorejskih postaj na Kranjskem. Kdor želi plemenjakov brezplačno, oziroma kdor ima na prodaj take, naj sporoči tajniku, g. J. Zupanu v Dolskem, p. Dol pri Ljubljani. Tam se dobe tudi vprašalne pole, katere se pošljejo tudi ne članom. Kdor želi pristopiti perutninarski zadrugi, naj pošlje delež in pristopnino v skupnem znesku 3 K ravno tja. — Odbor.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Dohodki in stroški „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca novembra 1911. sledeči promet:

I. Prejemki:

a) Redni prejemki:	
1.) Prispevki iz nabiralnikov	639 K 29 v
2.) Prispevki podružnic i. s.	
a) Kranjska 1245 K 56 v	
b) Štajerska 660 „ 89 „	
c) Koroška 20 „ — „	
d) Primorska 419 „ 10 „	
Skupaj	2345 K 55 v
3.) Razni prispevki	2773 K 60 v
Skupaj	5728 K 44 v
b) Izredni prejemki:	
4. Prispevki za obramb. sklad.	1212 K 33 v
c) Iz druž. glav. se je dvignilo	557 K 26 v
Skupaj	7528 K 03 v

II. Izdatki

a) Redni izdatki:	
plače, remun.	
racije učiteljskemu osebju,	
razn. račun. itd.	16379 K 93 v
b) Izredni izdatki:	
naložitev na	
glavnico, ozir.	
obrambn. sklad	1222 K 33 v
c) Izplačila za	
šolske stavbe	557 K 26 v
Skupaj	18159 K 52 v
torej primanjkljaja	10631 K 49 v

Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 kron.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1911.

POPOFF
najboljši
čaj
sveta. 4074

Cene domače zdravila. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Mollovoga Seldita-práška“, ki se dobi za nisko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanje. Originalna škatlica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuschlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov prašek, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katere okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodilom 1 kremo. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. ml., medicinal. vin, spoollatet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Reslova cesta št. 1.

poleg novosgrajenega Fran Jožefovega

v tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blaginjskih zveza, c. kr. tobačne tovarne in ohr. bolniške blaginje v Ljubljani.

Najnovejšje acetilenske svetiljke

za kolesarje, motoriste, avtomobiliste, turiste, otvipeže, raziskovalce jam, ognjegase, nočne paznike, delavce.

Trpežne in solidno izdelane. Varne proti vetru in okajenju. Vsaka nevarnost izključena.

Karel Čamernik
specijalna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Nobena kapljica ne koristi tako želodcu, kot požirek pristnega „FLORIAN-a!“

Človek! Pomni treh besed:

želodca red!

Postavno varovano.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

94

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Štandardni danjske borze 6. decembra 1911.

4% majovna renta	91.35	91.55
4% avg. renta	94.75	94.95
4% avg. kromska renta	91.35	91.55
4% avg. kromska renta	90.50	90.70
4% kromska renta	92.25	92.45
4% k. o. čelne dež. banke	93.—	94.—

Srečke in l. 1890 %

„ lito	437.—	439.—
„ 1894	614.—	626.—
„ lito	303.—	315.—
„ semeljske l. izdaje	299.25	305.25
„ l. II.	278.25	284.25
„ ogrske hipotečne	251.—	257.—
„ avst. kreditne	511.50	523.50
„ avst. rdeč. kritič	509.—	521.—
„ ljubljanske	85.—	91.—
„ avst. rdeč. kritič	73.50	79.50
„ ogr. banke	47.25	53.25
„ banke	38.—	42.—
„ turške	240.55	243.55

„ lito

Ljubljanske kreditne banke	468.—	469.—
Avst. kreditnega zavoda	649.—	650.—
Dunajske banke družbe	542.50	543.50
„ 109.50	109.50	110.50
Državne železnice	728.—	729.—
Alpine-Montan	843.—	844.—
Celjske sladkorne družbe	354.—	355.80
Zivnostenske banke	282.75	283.75

„ lito

Cekini	11.37	11.39
Marke	117.55	117.75
Franki	95.45	95.55
Lire	94.75	95.05
Rubliji	254.25	255.—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 6. decembra 1911.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50 kg	11.86
R2 za april 1912	za 50 kg	10.40
Koruzna za maj 1912	za 50 kg	8.44
Oves za april 1912	za 50 kg	9.84

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 300.2 Srednji zračni tlak 30.76 mm

decem.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetri	nebo
5.	2. pop.	739.6	3.3	sl. jivzh.	oblačno.
6.	9. zv.	740.3	2.6	brezvetr.	„
6.	7. zj.	741.9	2.0	sl. jzh.	„

Srednja večerajšnja temperatura 2.6° norm - 0.3° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

I. kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Zveza prostovoljnih gasilnih društev Kranjske, javlja vsem svojim društvenim prijateljem tužno vest, da je preminul njen delujoči član

Števan Stricel ml.
stavbni uradnik.

Pogreb bo v petek, dne 8. decembra ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 35 na pokopališče k Sv. Križu. Dragoga pokojnika priporočamo v blag spomin. 4077

V Ljubljani 6. decembra 1911.

Fr. Doberlet, načelnik.

Fr. Ks. Trost, tajnik.

Prodaja se v bližini Ljubljane od kolodvora 5 minut oddaljena

hiša z gostilno

prilagodena za vinsko trgovino. Naslov pove upravništvo »Slovenkega Naroda« 4007

Trgov. sotrudnik ali bivši trgovec finega nastopa, ki ima 4-5000 K gotovine

se takoj sprejme kot kompanjon

v trgovino s konfekcijo in modnim blagom za gospode in za dečke, v največjem industrijskem mestu Švice, kjer je sedež vseh evropskih konzulatov evropskih kakor tudi inozemskih, trgovina bi se pozneje tudi prepusila v popolno last eksistenca je br. antna. Ponudbe v slov. jeziku je posla pod šifro „Protest“ na upravništvo »Slovenkega Naroda« 4078

Lepa hiša na Gorenjskem

tudi za gostilno jako ugodna, se prodaja ali dobrem najemniku odda v najem. Kdo, pove upravništvo »Sloven. Naroda«.

4050

Hiša

s prodajalno, gostilno in pekarijo.

V Sapjanah,

to je na prvi postaji od Ilirske Bistrice, imam na prodaj

hišo obstoječo iz 6 sob, kuhinje in verande, lokala za trgovino, lokala za gostilno, obokane kleti in treh skladišnih prostorov ter velike nove krušne peči z dvoriščem in vrtom. Hiša leži ob državni cesti Reka-Trst Gostilna, prodajalna in pekarija brez konkurence.

Prodajna cena 14 000 K.

Anton Žnideršič, Ilirska Bistrica.

Drva!

V ponedeljek, 11. dec. 1911 od 9. dopoldne dalje

se nadaljuje prostovoljna dražba.

Prodajajo se drva izredno cenó

tudi v manjših oddelkih.

Faleschini & Schuppler v Ljubljani, Trnovo, Pred konjušnico št. 7.

Opravična številka: Nc IV. 222/11

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju odd. IV. je po prošnji lastnice Ane Lasz, posestnice v Forsthofo (Ostrožno) pri Celju na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina in sicer:

- celo posestvo pod vl. št. 40 d. o. Medlog v izmeri 8 ha 96 ar 63 m² za izključno ceno po K 67.000— ali pa ako bi ne bilo tako donudbe v sledečih skupinah ter pododdelkih.
- stavbne parcele 37, 38, 164, 165 in 166 ter zemljiške parcele 199/1, 199/2, 199/3, 197/4 in 197/6 v izmeri 1 ha 62 ar 71 m² za izključno ceno 31.000— ali pa
 - stavbne parcele 38, 164, in zemljiške parcele 199/2, 199/3, 197/4 v izmeri 96 ar 43 m² za izključno ceno 18.000—
 - stavbne parcele 37, 165, 166 in zemljiške parcele 199/1, 197/6 v izmeri 66 ar 28 m² za izključno ceno 15.600—
- stavbna parcela 36, mlin brez strojne opreme in zemljiške parcele 197/5, 197/11, 206, 208, in 209 v izmeri 70 ar 0.3m² za izključno ceno 20.000—
- zemljiške parcele 194 in 200 v izmeri 53 ar 63 m² za izključno ceno 1.870—
- zemljiške parcele 195/1, 195/2, 195/3 in 195/4 v izmeri 3 ha 0.5 ar 17 m² za izključno ceno 11.130— ali pa
 - zemljiška parcela 195/1 (hmelišče) v izmeri 2 ha 27 ar 37 m² za izključno ceno 8.400—
 - zemljiške parcele 195/2, 195/3 in 195/4 v izmeri 77 ar 80 m² za izključno ceno 2.730—
- zemljiške parcele 197/1, 197/7, 197/8, 197/9 in 197/10 v izmeri 2 ha 74 ar 98 m² za izključno ceno 10.110— ali pa
 - zemljiška parcela 197/1, v izmeri 1 ha 0.7 ar 33 m² za izključno ceno po 3.400—
 - zemljiška parcela 197/7, v izmeri 36 ar 0.1 m² za izključno ceno po 1.200—
 - zemljiška parcela 197/8 in 197/9 (hmelišče) v izmeri 46 ar 0.7 m² za izključno ceno po 2.510—
 - zemljiška parcela 197/10 z izključno ceno po 3.000—

Dražba se bo vršila

dne 23. decembra 1911 ob 9 uri dopoldne

v Forsthofo pri Celju.

Ponudbe pod izključno ceno se tudi sprejmejo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Prodajalka si je pridržala pravico, 14 dni pomisleka za izjavo, da prodajo odkloni.

Dražbeno pogoje je mogoče vpogledati pri sodišču odd. IV. soba Nr. 13 ali pa pri gosp. dr. Juro Hrašovec, odvetniku v Celju.

C. kr. okrajno sodišče v Celju

odd. IV., dne 30. novembra 1911.

4076

Božična in druga darila
ter seznam drugih porabnih predmetov vseh strok dobite v mojem bogato ilustrovanem katalogu s približno 4000 slikami, kateri se pošlje na zahtevanje popolnoma zastoj in poštne prostote. — C. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad v Mostu 1179 (Gdoh).

Klavir kratak, se takoj pod ceno prodaja. 4051

gramofon

Ljubljana, Poljanska cesta št. 13. I. nad. desno

Kontoristinja z večletno prakso in 4072

blagajničarka

sprejmeta službo za takojšnji nastop.

Naslov pove uprav. »Sloven. Naroda«.

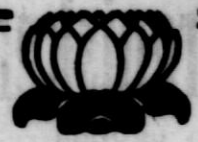
Telefon št. 16. Leta 1837. ustanovljena delniška družba 427 Telefon št. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kozelah in na Viču; kamnočelni v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

5

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 28.

Minka Kocjan

nasproti „Zlate kaplje“

založnica trebušnih pasov v deželni bolnici

se priporoča cenjenim damam za izdelovanje vsakovrstnih najmodernejših steznikov, oprsnikov, životkov, ravnodržcev, trebušnih pasov po navodilu zdravnikov. Posebna soba za pomerjanje. Popravila se radovoljno sprejemajo. 4053

Cene primerne!

Cene primerne!

Močni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

htobuke te najfinejše izvršbe.

Satni htobuki vedno v zalogi.

Trubarjeva ulica. — Saltača mestne hranilnice.

Gasilci!

Gasilci!

Senzacionalno kombinacijo gasil. strojev postavim v promet:

Moštvni voz z vsemi pripravami spojen z bencinovo motorno brizgalnico, pri kateri ročno delo odpade,

Moderna brizgalnica Triumph na dveh kolesih, katero en gasilec lahko naloži in razloži po načrtu ročne brizgalnice Triumph. 4075

Cene primeroma, parnim strojem za nad polovico nižje, tako da si jo zamore naročiti vsako manjše društvo. — Vse ostale gasilske predmete jako solidne in elegantne po najnižjih cenah.

Pojasnila glede na tajne načrte konstrukcije samo osebno.

Fran Samsa

zastopnik trdnice gasilnega orodja Konrada Rosenbauerja, Zagreb — Linc.

Lepa božična in novoletna darila.

Naročujte novi

jubilnejni cenik s koledarjem po jako znižanih cenah in poštne prost ko bo izšel za Božič.

Najbogatejša izbira kot obče znana domača solidna trgovina po najnižjih tvorniških cenah zlate, srebrne, nikelnaste in jeklene ure in verižice. Briljanti največja izbira: uhanov, prstanov itd. Kina srebro, posebni cenik na zahtevo.

Fr. Čuden

urar in trgovec samo nasproti Frančiškanskega samostana v Ljubljani.

Sivalni stroji najfinejše vrste na zahtevo posebni cenik. Nov jubilnejni cenik s koledarjem bo za Božič izšel, tudi poštne prost.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinejše izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in tolovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripisan čevlj.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Poulične šminke in puder najfineje, po zmernih cenah

Tapetnik Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16

na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Velika izber zagotovljenih

divanov : otomanov in modrocev.

SUNLIGHT

milo

Na milijone gospodin! vseh : delov sveta stalno rabi : MILO SUNLIGHT

in samo milo SUNLIGHT brez kemičnih belil in škodljivih pridakov. — Ako ste že prijateljica tega neškodljivega izdelka, Vam s tem ne povemo nič novega. — Ako pa še ne rabite tega mila, Vas prosimo za en poizkus, ki Vas prepriča, da je boste rabili vedno.

Pozor! Trgovci! Pozor!

Vsled sklepa gremija trgovcev se bodo še letos oddajali reklamni koledarji.

Ker je sedaj zadnji čas za naročilo

reklamnih koledarjev za l. 1912

si dovoljujem jih ponuditi vsem cenj. trgovcem in obrtnikom

komad že od 15 vin. naprej z blokom in tiskom.

Z velespoštovanjem se priporočam

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11
trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo.

Vzorci na razpolago. Največja izbor. Cene brez konkurence.

Na debelo in drobno. Pri večjem naročilu velik popust.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1911.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-48 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-25 zjutraj. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-39 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-32 popoldne. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-30 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-39 zvečer. Osebn. vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-10 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-16 zjutraj. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona), Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-52 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-48 dopoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-13 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

2-59 popoldne. Osebn. iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-18 popoldne. Osebn. vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.

6-58 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-07 po noči. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-22 po noči. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-28, 11-50, 3-15, 7-10.

Prihod iz Kamnika: 6-41, 10-59, 2-40, 6-10.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Pozor!

Priporočamo

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

LJUBLJANA, STARI TRG 9.

Velika izbira, posebno:

kostumi, plašči, jope, pelerine in krila

najnovjšega kroja, tudi po meri.

KRASNE BLUZE

kakor nočne halje, predpasniki, perilo, moderci in vsake vrste modno blago.

Potrebščine za otroke in novorojenčke v največji izbiri.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Pozor!

ING. UHLIR

LJUBLJANA

Tehnično biro in stavbno podjetje

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

izdeluje:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

: Beton, železobeton, :
mostove, strope, dvo-
rane, zaziške turbin.

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov,
prevzete zgradb,
:: tehnična mnenja. ::

: Vodovodi, električne :
centrale, turbine, mlini,
žage, opekarne,
:: moderne apnenice. ::

: Obisk strokovnih :
inženirjev na željo.